CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 457-458 / iunie 2022

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

T. Șevcenko

FESTIVALUL FOLCLORULUI UCRAINEAN DIN ROMÂNIA

Unul dintre cele mai puternice elemente ale continuității comunității ucrainene din România este reprezentat de patrimoniul cultural imaterial ucrainean, constituit din totalitatea practicilor, reprezentărilor, expresiilor, cunoștințelor și abilităților pe care această comunitate le-a transmis și recreat în permanență, din generație în generație, în raport cu istoria și interacțiunea sa cu natura. Principalele domenii care definesc patrimoniul cultural imaterial sunt: tradițiile și expresiile orale, artele spectacolului, practicile sociale, ritualurile și evenimentele festive, cunoștințele referitoare la natură și la univers, precum și diferitele tehnici meșteșugărești tradiționale.

Ținând cont de importanța acestor aspecte, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, în perioada 3-5 iunie 2022, la București, un amplu proiect cultural finanțat de Ministerul Culturii, desfășurat sub denumirea „Festivalul Folclorului Ucrainean din România". Cei implicați direct în organizarea acestui eveniment de anvergură au fost Andreea Popa, expert accesare fonduri structurale în cadrul Departamentului pentru accesare și implementare de proiecte, dna Andreea Boșneaga, asistent manager, dna Cornelia Partenie, administrator, și dl Costel Ilie, consilier superior, toți din cadrul UUR.

Vineri, la sediul Filialei București a UUR, s-a desfășurat conferința „Importanța patrimoniului cultural imaterial ucrainean din România", moderată de dl Mihai Traista, președintele Filialei bucureștene, în cadrul căreia, au fost prezentate următoarele prelegeri: „Patrimoniul imaterial ucrainean din România" – dna cercet. șt. principal dr. II Irina Liuba Horvat (președintele Filialei Satu Mare a UUR, șef secție artă, Muzeul Județean Satu Mare); „Salvgardarea PCI în regim de urgență și convenția UNESCO din 2003" – dna cercet. șt. principal dr. II Ioana Baskerville, reprezentant UNESCO (Academia Română, Filiala Iași, membru în Comisia Națională pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial și Punct focal național pentru Conven-

(Continuare la pagina 5)

Fabian POPOVICI

Din sumar:

- **Din agenda deputatului UUR** ➤ pag. 2
- **Cronica activității UUR** ➤ pag. 3, 4
- **Maratonul Concertelor de caritate** ➤ pag. 6, 7
- **Ziua Cămășii Tradiționale Ucrainene, la Satu Mare** ➤ pag. 8
- **„Conviețuiri", la Negostina** ➤ pag. 9
- **Ziua Internațională a Copilului, la Timiș** ➤ pag. 10
- **Mira la huțulii ucraineni din Bistra** ➤ pag. 11
- **Cinstirea veteranilor de război, la Poienile de sub Munte** ➤ pag. 12
- **Hatmanul Ivan Mazepa, evocat la Cluj-Napoca** ➤ pag. 13
- **Parteneriat între UUR Arad și Școala din Târnova** ➤ pag. 14

DIN AGENDA DEPUTATULUI UUR

DEMERSURI PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR SEMNALATE DE CETĂȚENI

De aproape 15 ani, locuitorii unei străzi din comuna Rona de Sus, cu populație majoritar ucraineană, se află într-o situație atipică pentru secolul al XXI-lea. În ciuda a zeci de demersuri, inclusiv prin întrebări scrise, adresate de către deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi ministrului economiei, 15 gospodării nu sunt încă racordate la rețeaua de energie electrică, chiar dacă dispun de autorizație de construcție şi respectă toate normele urbanistice.

Cu atât mai mare a fost surprinderea deputatului Nicolae Miroslav Petrețchi, când a observat că răspunsul primit la ultima întrebare scrisă a constat în copierea unui articol din Legea nr. 123/10 iulie 2012, pasându-se responsabilitatea către A.N.R.E., în condițiile în care acest aspect nu fusese invocat nicăieri în întreaga corespondența purtată până atunci. Prin urmare, reprezentantul ucrainenilor în Parlament a solicitat, din nou, explicații ministrului energiei, Virgil Daniel Popescu, cu privire la cauzele acestei stări de fapt în localitatea Rona de Sus.

De asemenea, acesta a dorit să afle ce măsuri concrete vor fi întreprinse referitor la aspectele mai-sus menționate, precum şi motivele pentru care, de peste 14 ani, locuitorii de pe strada Calea Ferată din comuna Rona de Sus nu sunt racordați la rețeaua electrică, deşi au toate avizele necesare.

* * *

Recent, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi i-a adresat ministrului educației rugămintea de a-i preciza care este procedura prin care tinerii refugiați din Ucraina pot accede în următorul ciclu de studii şi care sunt criteriile de admitere în ciclul liceal pentru elevii ucraineni refugiați care studiază în şcolile din România.

Parlamentarul s-a referit, în special, la tinerii care au fost integrați în unitățile şcolare din România şi se află în ani terminali de studiu, precum şi la cei din clasele primare, gimnaziale sau liceale. De asemenea, acesta a menționat şi modul în care elevii ucraineni aflați la sfârşitul ciclului gimnazial din Ucraina ar putea urma cursurile unui liceu de muzică sau al unui liceu cu profil artistic, în condițiile în care admiterea la astfel de unități de învățământ se realizează strict pe baza rezultatelor avute de elevi la evaluările naționale la limba şi literatura română şi la matematică.

În răspunsul primit recent, Nicolae Miroslav Petrețchi a fost informat „că la Ministerul Educației se află în proces de elaborare un demers legislativ de urgență pentru clarificarea tuturor aspectelor metodologice privitoare la parcursul şcolar al tuturor elevilor şi studenților proveniți din zona de conflict armat din Ucraina, intrați pe teritoriul României, prin urmare, şi a celor care ar putea urma cursurile unui liceu de muzică sau ale altui liceu cu profil artistic”.

* * *

În cadrul ultimelor vizite de lucru efectuate în județul Suceava, reprezentanții localității Brodina de Sus, comuna Izvoarele Sucevei, situată la granița României cu Ucraina, cu o populația majoritară formată din etnici ucraineni, l-au informat pe deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi despre faptul că biserica ce deservea întreg satul a fost mistuită de un puternic incendiu la începutul anului 2021.

Din nevoia urgentă de a reconstrui biserica din Brodina de Sus, reprezentanții Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihail şi Gavril” au depus la Secretariatul de Stat pentru Culte proiectul C-763/02.03.2022, în vederea obținerii de fonduri. Deşi dosarul a fost complet, reprezentanții parohiei nu cunosc nici stadiul dosarului, nici perspectivele de finanțare.

Având în vedere importanța reconstrucției singurei biserici din localitatea Brodina de Sus, Nicolae Miroslav Petrețchi i-a adresat Secretarului de Stat pentru Culte, domnul Victor Opaschi, rugămintea de a-i preciza care este stadiul actual al proiectului menționat.

DECLARAȚII POLITICE ÎN CAMERA DEPUTAȚILOR

Pentru că recent am marcat două evenimente importante, care au o legătură intrinsecă cu viitorul nostru, al tuturor: 1 iunie – Ziua Internațională a Copilului şi 5 iunie – Ziua Mondială a Mediului, Nicolae Miroslav Petrețchi a dorit să sublinieze, de la tribuna Parlamentului, că, indiscutabil, copiii reprezintă viitorul nostru şi lor trebuie să le oferim nu doar dragostea noastră, ci şi tot sprijinul. Totodată, nu putem vorbi despre ziua de mâine, fără să ne gândim la mediul înconjurător.

Din păcate, în România, politicile de mediu implementate în ultimii treizeci de ani nu au produs rezultatele scontate, iar o problemă majoră în acest sens este legată de gestionarea deşeurilor menajere. Un exemplu îl regăsim în județul Maramureş, unde, din lipsa unei gropi ecologice de gunoi, autoritățile locale sunt nevoite să transporte, la costuri enorme, deşeurile menajere chiar şi la sute de kilometri, până la cel mai apropiat punct de colectare.

Însă şansa României de a-şi îmbunătăți situația la capitolul mediu stă în conştientizarea tinerilor asupra faptului că fără un mediu sănătos şi curat perspectivele de viitor în acest domeniu sunt sumbre. Implicarea tinerei generații în acțiuni cu impact direct asupra mediului, precum şi acordarea importanței cuvenite educației pentru mediu reprezintă baza unui viitor solid, sănătos şi performant pentru întreaga societate.

Deputatul a amintit că Uniunea Ucrainenilor din România, prin organizația sa de tineret, cultivă educația pentru mediu şi promovează acțiuni concrete, cu implicarea tinerei generații. Astfel, UUR, în ultimii ani, a reuşit să formeze echipe de tineri, din diferite zone ale țării, care să se implice activ în campanii de ecologizare a zonelor verzi şi a cursurilor de apă, precum şi în acțiuni de împădurire a zonelor afectate de fenomenul defrişărilor ilegale.

„Sunt convins însă că oferind condiții propice tinerilor, printr-o implicare activă în educarea acestora în spiritul protejării mediului înconjurător, susținându-le activitățile şi inițiativele, o să reuşim să creştem noi generații care pot crea un viitor mai bun”, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

* * *

De la tribuna Parlamentului, Nicolae Miroslav Petrețchi a tras, din nou, un semnal de alarmă privind situația sistemului educațional românesc, arătând că învățământul are nevoie de măsuri şi activități concrete şi coerente.

Deputatul a amintit că din ultimul Raport Național de Literație reiese că 42% dintre elevii testați sunt încadrați la nivelul „nefuncțional” şi doar 11% din totalul elevilor testați au reuşit să înțeleagă pe deplin textul şi să prelucreze informațiile dobândite. Aceste rezultate, corelate cu ultimele teste PISA efectuate în România, care au arătat o rată crescută a analfabetismului funcțional, relevă o situație îngrijorătoare, dacă nu dezastruoasă, care necesită acțiuni imediate, a spus preşedintele UUR.

Din păcate, reformele şi politicile din ultimii 30 de ani nu au avut rezultatul scontat, iar pe lângă finanțarea precară, politizarea sistemului educațional şi lipsa de interes, poate şi de pregătire a funcționarilor desemnați cu implementarea reformelor ne-au adus în situația în care viitorul educațional este incert.

„Toate acestea ne obligă să conlucrăm şi mai mult, fără ambiții politice sau demagogie, în vederea aducerii sistemului educațional la standardele necesare, inclusiv prin crearea unui sistem bazat pe competențe individuale şi printr-o mai mare motivare a cadrelor didactice şi a elevilor performanți. De asemenea, trebuie să ne îndreptăm atenția şi către curriculumul educațional, pentru ca informațiile livrate elevilor să fie cât mai actuale, iar competențele urmărite prin planurile de învățământ să fie relevante pe piața muncii. Mai mult, resursele educaționale trebuie să fie accesibile şi aplicate uniform tuturor, iar elevii trebuie să aibă şanse egale, indiferent de zona de proveniență”, a declarat Nicolae Miroslav Petrețchi.

Reprezentantul ucrainenilor în Camera Deputaților a mai spus că, deşi „este un drum anevoios, cu foarte multe implicații, însă, în astfel de momente, inacțiunea nu este o opțiune. Doar prin paşi fermi, încorporând la timp măsurile necesare, vom reuşi să îmbunătățim sistemul educațional, reducând discrepanțele existente şi oferind elevilor viitorul pe care îl merită”.

VIZITĂ LA BRUXELLES

În perioada 27-31 mai 2022, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, a participat la întâlnirea conducerii Congresului Mondial al Ucrainenilor cu liderii comunităților ucrainene din Europa, care s-a desfăşurat la Bruxelles, în incinta hub-ului ucrainean, aflat în imediata apropiere a Parlamentului European.

În marja întâlnirii, Nicolae Miroslav Petrețchi a avut o întrevedere cu vicepreşedintele Comisiei pentru Cultură şi Educație din cadrul Parlamentului European, europarlamentarul român Victor Negrescu. Discuția s-a axat pe sprijinul oferit Ucrainei şi poporului ucrainean. Au fost discutate modalități prin care România poate să devină un hub regional pentru reconstrucția Ucrainei cu fonduri europene, precum şi soluții pentru consolidarea parteneriatului economic dintre cele două țări vecine.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România a convocat pentru data de 18.05.2022, în municipiul Bucureşti, şedinţa ordinară a Consiliului (Radei) UUR.

În prima parte a lucrărilor, atât preşedintele UUR, cât şi preşedinţii filialelor au prezentat situaţia din Ucraina, ca urmare a invaziei Federaţiei Ruse, precum şi situaţia centralizată a persoanelor autorecenzate până în prezent şi stadiul informării membrilor comunităţii cu privire la recensământul populaţiei, prezentare care a fost detaliată pe fiecare localitate în parte, şi urmată de discuţii privind modalitatea de desfăşurare a următoarei etape a recensământului.

În continuarea lucrărilor, compartimentele resurse umane şi contabilitate au prezentat informări referitoare la situaţia financiar-contabilă pentru luna aprilie 2022 şi rezultatele reieşite atât în urma analizei pe categorii a cheltuielilor efectuate la nivelul filialelor, al comisiilor de specialitate ale UUR, cât şi din verificarea deconturilor transmise de preşedinţii de filiale.

Şedinţa de lucru a continuat cu prezentarea şi aprobarea devizelor estimative pentru acţiunile planificate a se desfăşura în luna iunie 2022, care, în principal, s-au referit la organizarea şi desfăşurarea unor acţiuni specifice, şi anume: „Ziua Internaţională a Copilului”, „Călătorie de documentare în Bucovina”, „Zilele Culturii Ucrainene”, „Cântec străbun”, „120 de ani de la naşterea poetului şi prozatorului Iurii I. Ianovskyi (1902-1954)”, „Culorile cergii ucrainene”, „Tradiţii culinare la ucraineni”, „Seara culturală interetnică”, „Concert ucrainean fără frontiere”, „Întâlnirea scriitorilor cu cititorii” etc. Toate devizele prezentate de filiale şi de comisiile de specialitate au fost aprobate, iar acolo unde sumele solicitate au fost mai mari decât cele prevăzute în planul anual de cheltuieli, acestea au fost suplimentate.

Lucrările Consiliului au continuat cu prezentarea de către preşedintele UUR a referatelor de necesitate pentru luna iunie 2022. Prin acestea, filialele şi comisiile de specialitate ale Uniunii au solicitat alocarea de fonduri pentru: desfăşurarea şedinţelor de Comitet şi participarea la şedinţele Consiliului UUR, plata cheltuielilor gospodăreşti, achiziţia obiecte de uz casnic şi gospodăresc, de materiale consumabile, de combustibil şi de electrocasnice, aprobarea sumei de 15.000 lei, din fonduri proprii, pentru reconstruirea imobilului de pe raza localităţii Remeţi, care a fost distrus de incendiu, ajutorarea bisericilor în organizarea hramurilor, achiziţionarea unei piese de maşină pentru o familie de refugiaţi din Ucraina, asigurarea de transport şi masă pentru refugiaţi etc. În urma dezbaterilor, au fost aprobate toate referatele.

Au urmat, ca puncte distincte pe ordinea de zi, analizarea investiţiilor pentru trimestrul al II-lea al anului 2022 şi adoptarea unor măsuri privind îmbunătăţirea activităţii personalului angajat a Uniunii Ucrainenilor din România.

Potrivit bunelor practici statornicite în activitatea conducerii UUR, dl preşedinte a expus, în sinteză, activităţile desfăşurate în calitate de deputat, problemele în detaliu urmând a fi prezentate într-un material care va fi publicat în periodicele UUR.

Spre sfârşitul lucrărilor şedinţei, au fost analizate şi dezbătute diverse probleme organizatorice privind desfăşurarea activităţii Uniunii Ucrainenilor din România.

La încheierea şedinţei, Consiliul Uniunii a adoptat hotărâri pentru fiecare dintre problemele şi măsurile analizate şi aprobate, acestea fiind semnate de toţi membrii Radei.

Următoarea şedinţă de lucru a Consiliului va avea loc la o dată şi într-o locaţie care vor fi comunicate în timp util filialelor.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România

Cronica activităţii UUR

Unul dintre cele mai reprezentative evenimente desfăşurate în memoria veteranilor de război a avut loc la data de 8 mai 2022, la sediul UUR din localitatea Poienile de sub Munte. Această acţiune a fost organizată de Filiala Maramureş a Uniunii Ucrainenilor din România şi a avut ca scop comemorarea tuturor luptătorilor căzuţi pe front, a celor care s-au jertfit pentru poporul nostru.

Manifestarea a debutat cu deplasarea tuturor participanţilor la Monumentul din Poienile de sub Munte, unde au fost depuse coroane de flori, iar părintele paroh ortodox al localităţii, Adrian Vişovan, a oficiat o slujbă de pomenire.

Printre invitaţi, s-au numărat ansambluri folclorice şi formaţii artistice din Maramureş, Timiş, Tulcea, Botoşani, Caraş-Severin, Satu Mare şi Suceava.

Cântecele patriotice nu au întârziat să răsune. Acestea au constituit omagiul adus veteranilor de război, recunoştinţa şi mulţumirea pentru că au apărat ţara cu propriile puteri.

***

Joi, 12 mai, reprezentanţi ai conducerii Uniunii Ucrainenilor din România au participat la şedinţa lunară a preoţilor din Protopopiatul Sighetu Marmaţiei, desfăşurată la sediul Vicariatului Ortodox Ucrainean. Delegaţia UUR a fost compusă din preşedintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele UUR Maramureş, Miroslav Petreţchi, şi prim-vicepreşedinte al UUR, Vasile Pasenciuc.

Discuţiile s-au axat pe consolidarea colaborării dintre UUR şi Vicariatul Ortodox Ucrainean, cu accent pe manifestările care urmează a fi organizate în parteneriat. Deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi a propus noi proiecte comune, în afara celor aflate deja în derulare, în cadrul cărora Vicariatul Ortodox Ucrainean şi Uniunea Ucrainenilor din România să fie parteneri, în vederea conservării identităţii etnice a ucrainenilor din România.

De asemenea, au fost identificate modalităţi de asistare a populaţiei de etnie ucraineană în vederea autorecenzării, un proces destul de anevoios pentru populaţia din mediul rural. Domnul Vasile Pasenciuc, membru al Parohiei Ortodoxe Ucrainene Remeţi, a ţinut să îl felicite, în mod deosebit, pe părintele paroh Marius Vladimir Clem, evidenţiind rodnica sa activitate pastorală şi administrativă în parohie.

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat sâmbătă, 14 mai, acţiunea „День вишиванки” („Ziua Iei Ucrainene”), la care au participat membrii Filialei împreună cu invitaţi din Ucraina care şi-au găsit refugiul în oraşul de pe Someş.

Coordonatoarea evenimentului, redactorul-şef al revistei pentru copii „Дзвоник” („Clopoţel”), editată sub egida UUR, şi iniţiatoarea „Clubului copiilor ucraineni”, Lyudmyla Dorosh, a deschis acţiunea cu prezentarea istoricului sărbătorii „Zilei Iei Ucrainene”, descriind specificul cămăşii tradiţionale ucrainene, simbolistica broderiei, varietatea de motive vegetale, florale şi geometrice care împodobesc cămăşile tradiţionale şi semnificaţia acestora, încheindu-şi prezentarea cu citirea unei legende despre vyşyvanka.

Ca de fiecare dată, în cadrul „Clubului copiilor ucraineni”, s-a desfăşurat un atelier de creaţie, de data aceasta, fiind, evident, legat de vyşyvanka. Astfel, cei mici au creat modele de pe cămaşa tradiţională din mărgele de călcat, din care au

ieşit broderii care mai de care mai inedite, în timp ce copiii mai mari împreună cu părinţii lor au realizat broderii pe carton din aţă colorată – Tehnica String art, rezultând modele deosebite.

Atmosfera de lucru a fost susţinută de cântece populare ucrainene. La final, toţi participanţii au primit gratuit câte un „Ghid de conversaţie Român-Ucrainean”, precum şi reviste şi ziare editate de UUR.

(Continuare la pagina 4)

Cronica activităţii UUR

(Urmare de la pagina 3)

Mulţumirea şi bucuria de pe chipurile celor prezenţi, care au găsit în cadrul Filialei clujene un loc de refugiu, unde cuvântul de ordine este armonia, un loc de întâlnire a celor care susţin şi promovează frumoasa cultură şi limbă ucraineană, un loc în care se nasc prietenii adevărate, reprezintă încununarea misiunii Uniunii Ucrainenilor din România de a organiza astfel de evenimente, menite să adune oameni, să popularizeze limba, cultura şi literatura ucraineană.

***

Pe parcursul lunilor aprilie-mai, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat cea de-a XXIII-a ediţie a „Concursului de recitare a poeziei ucrainene”, etapa judeţeană.

La eveniment, care se bucură de un mare succes în rândul tinerilor ucraineni, au participat aproximativ 500 de elevi de la şcolile şi liceele din judeţele Arad, Botoşani, Caraş-Severin, Maramureş, Satu Mare, Suceava, Timiş şi Tulcea.

Probele de concurs au constat în recitarea expresivă, cu intonaţie şi dicţie, a unei poezii în limba ucraineană, iar elevii claselor IV-XII au citit şi un text la prima vedere.

Concursul de recitare a poeziei ucrainene contribuie la cultivarea atât a sentimentului patriotic în rândul copiilor şi al tinerilor, cât şi la dezvoltarea altor abilităţi, precum expresivitatea, vorbirea în public şi încrederea în sine.

Totodată, organizarea şi desfăşurarea acestui eveniment contribuie la cunoaşterea aprofundată a liricii ucrainene şi la sporirea sentimentelor de dragoste pentru Ucraina şi pentru limba maternă ucraineană.

Acţiunea are ca scop conştientizarea importanţei operelor ucrainene, capodopere ale literaturii naţionale şi universale, în rândul elevilor.

***

Uniunea Ucrainenilor din România s-a alăturat acţiunii de împădurire, organizată de Prefectura Judeţului Maramureş şi Direcţia Silvică Maramureş, din respect şi preţuire pentru natură.

Activitatea s-a desfăşurat în locul Poiana lui Dumitru, aflat pe raza Ocolului Silvic Firiza. Au fost plantaţi aproximativ 1500 de puieţi din speciile molid, paltin şi frasin.

Astfel de activităţi sunt organizate pentru a determina şi impulsiona cetăţenii să participe la acţiuni similare şi să conştientize că natura este vitală pentru noi şi trebuie respectată.

La această acţiune, au mai participat senatorul Cristian Niculescu-Ţâgârlaş, vicepreşedintele Consiliului Judeţean Maramureş, domnul Radu Trufan, reprezentanţi ai structurilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne şi Ministerului Apărării Naţionale, decanul Baroului Maramureş, domnul Florin Andreicuţ, precum şi reprezentanţi ai Serviciului Public Judeţean Salvamont.

Amintim că, în contextul defrişării şi degradării pădurilor, precum şi al poluării râurilor, Organizaţia de Tineret a UUR a demarat în anul 2021 o amplă campanie de ecologizare a cursurilor de apă şi de împădurire în localităţile din România cu populaţie preponderent ucraineană.

***

Păstoritul, alături de exploatarea lemnului şi cultivarea pământului au fost şi continuă să fie ocupaţiile de bază ale populaţiei din zona Maramureşului istoric. Acestea şi-au pierdut, însă, intensitatea în timp, din cauza ritmului vieţii moderne, uneori, independent de voinţa noastră.

Totuşi, comunităţile locale păstrează multe dintre obiceiurile străbune, în special pe cele care marchează etape semnificative ale ciclului vieţii la ţară.

Pentru a promova aceste tradiţii străvechi, la 15 mai 2022, Filiala Maramureş a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, în localitatea Bistra, manifestarea culturală „Obiceiurile pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huţuli”.

La eveniment, au participat ansambluri de dans şi formaţii artistice ale comunităţilor ucrainene din Botoşani, Suceava, Tulcea, Sfântu Gheorghe şi Timiş, alături de cele din Bistra, Lunca la Tisa, Bocicoiu Mare, Crăciuneşti, Rona de Sus, Poienile de sub Munte, Repedea, Crasna Vişeului, Ruscova şi Valea Vişeului.

***

Comitetul Filialei Bucureşti a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat în perioada 14 – 17 mai 2022 evenimentul cultural „Ziua Mondială a Iei şi a Cusăturilor Ucrainene”, o sărbătoare internaţională, menită să păstreze tradiţiile populare originale, de a crea şi purta haine ucrainene brodate.

În cadrul evenimentului, au avut loc următoarele acţiuni:

- Expoziţie de cămăşi şi cusături ucrainene;
- Prezentarea volumului „Cusături Ucrainene”;
- Simpozionul „Simbolul iei şi al cusăturilor ucrainene”;
- Recital de muzică ucraineană, susţinut de: Ansamblul Filialei Bucureşti a UUR, Ansamblul Filialei Timiş a UUR, actriţa Magdalena Băcescu şi cântăreţul de folk Nicu Nicuşor;
- Protest împotriva războiului din Ucraina – în faţa Ambasadei Rusiei la Bucureşti;
- Parada portului popular ucrainean – în faţa Ambasadei Ucrainei la Bucureşti;
- Întâlnire cu refugiaţii din Ucraina;
- Serată artistică „Să cântăm împreună!”.

La eveniment, au participat membri şi membri simpatizanţi ai Uniunii Ucrainenilor din România, jurnalişti şi membri ai Uniunii Scriitorilor din România.

La întâlnirea cu refugiaţii din Ucraina, a fost prezent şi preşedintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi.

1 IUNIE

Copiii sunt cea mai mare bogăţie a lumii şi însăşi esenţa existenţei noastre. 1 iunie, ziua în care îi sărbătorim, este şi cel mai bun prilej de a le oferi dragostea şi aprecierea noastră, de a ne angaja să le apărăm drepturile.

De Ziua Internaţională a Copilului, atenţia tuturor se îndreaptă asupra lor, în special asupra milioanelor de copii afectaţi de războiul din Ucraina, expuşi traumei. Mulţi au fugit din calea războiului, au fost separaţi de familie, găsind adăpost în România şi alte state, alţii au rămas acasă, fără acces la servicii medicale şi educaţie.

Uniunea Ucrainenilor din România rămâne alături de copiii refugiaţi din Ucraina, precum şi de copiii defavorizaţi din comunităţile ucrainene din România şi mulţumeşte tuturor voluntarilor şi donatorilor care au ales să fie alături de noi!

Dragi copii, să fiţi sănătoşi, să creşteţi frumos, să aveţi mereu zâmbetul pe buze, să vă bucuraţi din plin de copilărie şi de dragostea celor din jur!

La mulţi ani tuturor copiilor şi celor care poartă copilăria în suflet!

Nicolae Miroslav PETREŢCHI
deputat

***

Cu ocazia Zilei Internaţionale a Copilului, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat la începutul lunii iunie mai multe evenimente şi activităţi dedicate celor mici.

Cu acest prilej, toate filialele UUR şi-au deschis porţile pentru copii, pregătindu-le numeroase surprize: activităţi interactive, jocuri, muzică, dans, premii şi, mai ales, întâlniri cu personaje din poveşti.

În deschiderea evenimentului de la Bucureşti, preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, i-a felicitat atât pe elevii care învaţă limba maternă cât şi pe părinţii acestora, pentru că îşi încurajează copiii să înveţe limba ucraineană şi să o transmită mai departe, alături de cultura şi tradiţiile ucrainene din România.

La evenimente, au participat şi copii ai refugiaţilor din Ucraina, stabiliţi în România. Cu toţii au primit diplome de participare şi daruri oferite de Uniunea Ucrainenilor din România.

FESTIVALUL FOLCLORULUI UCRAINEAN DIN ROMÂNIA

(Urmare de la pagina 1)

ția UNESCO din 2003); „Trăsături specifice ale tradițiilor ucrainene” – dna. prof. univ. dr. habil. Antoaneta Olteanu, reprezentant UNESCO (Universitatea din Bucureşti, Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine); „Costume populare şi broderii vestimentare ale ucrainenilor din Maramureş: tradiții, inovații şi popularizare” – dna lector. dr. Tetyana Sologub - Kotsan (şeful secției Cercetare Ştiințifică şi Educațională a Muzeului de Arhitectură şi Civilizație Populară a regiunii Transcarpatia, Catedra de Arheologie, Etnologie şi Studii Culturale, Universitatea Națională din Ujhorod); „Obiceiuri şi ritualuri de nuntă la granița etnică ucraineano-română de la sfârşitul secolului XIX – prima jumătate a secolului XX” – dna Mariana Megela (director adjunct al Departamentului de Cercetare şi Educație a Muzeului de Arhitectură şi Civilizație Populară a regiunii Transcarpatia); „Istoria literaturii ucrainene din România” – dl dr. Mihai Trasita (preşedintele Filialei Bucureşti a UUR, redactor al revistei „Naş holos”) şi „Ucrainenii din România: de la istorie la resurse culturale” – dl conf. univ. dr. Ioan Herbil (preşedintele Filialei Cluj a UUR, Universitatea Babeş–Bolyai din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere).

Sâmbătă, la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, a fost oficiată deschiderea festivalului de către preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, urmată de reprezentarea artistică a următoarelor grupuri vocale şi ansambluri de dansuri: «Molodi Hutuly» („Tinerii Huțuli”) din Valea Vişeului, județul Maramureş, ansamblul «Cervona Kalyna» („Călina Roşie”) din Negostina, județul Suceava, grupul vocal «Ciorne More» („Marea Neagră”) din Sfântu Gheorghe, județul Tulcea, ansamblul «Zoloti Druzii» („Prietenii de Aur”) din Ştiuca, județul Timiş, ansamblul «Vesna» („Primăvara”) din Rogojeşti, județul Botoşani şi grupul «Zorea» („Zorile”) din Bucureşti. Totodată, programul festivalului a cuprins vizitarea meşteşugarilor ucraineni şi discuții cu aceştia.

Pe lângă personalitățile în domeniu care au luat parte la conferință, evenimentul s-a bucurat de prezența unui public larg şi a următoarelor oficialități: preşedintele UUR, dl deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, dna secretar de stat din partea Ministerului Culturii, Diana-Ştefana Baciuna, directorul Comunicare, Educație Muzeală de la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, dna Iuliana Mariana Grumăzescu (Balaci), precum şi alți membri de seamă ai Uniunii Ucrainenilor din România.

La manifestare, au participat şi numeroşi refugiați ucraineni, care au prezentat tradițiile, obiceiurile şi meşteşugurile specifice zonelor din care provin.

În mod normal, dar şi conform legii privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, pe lângă definirea acestuia, putem distinge încă trei subcategorii, şi anume: *expresiile culturale tradiționale*, reprezentând tipuri de afirmare a creativității umane cu exprimare materială, orală, tipuri de artă ale cuvintelor şi expresiilor verbale tradiționale, forme de exprimare muzicală prin cântece, dansuri şi jocuri populare, tipuri de expresii sincretice, precum obiceiurile, ritualurile, sărbătorile, etnoiatriile, jocurile de copii şi jocurile tradiționale şi forme ale creației populare în sectorul tehnic, alături de meşteşuguri sau tehnologii tradiționale; *tezaurele umane vii*, reprezentând titluri onorifice ce pot fi acordate persoanelor care sunt apreciate de comunitate, ca fiind creatoare şi transmițătoare de elemente ale unei anumite categorii a patrimoniului cultural imaterial, într-o formă autentică, fără ca mijloacele tradiționale să fie denaturate şi *marca tradițională distinctivă*, reprezentând elementul caracteristic de originalitate a expresiei culturale tradiționale pe care o conturează ca fiind exponențială pentru un grup de creatori, interpreți sau meşteşugari, adevărați conservatori sau transmițători ai elementelor patrimoniului cultural imaterial.

Când discutăm despre expresiile culturale tradiționale, ne referim la rezultatele activităților de creație ale unor comunități umane cu însuşiri culturale specifice, care permit mărginirea de alte comunități, acestea cuprinzând mai multe secțiuni, printre care: creația exprimată prin forme verbale, precum povestea, basmul, snoava, balada, legenda, teatrul popular, orația, descântecul, lirica rituală şi nerituală, ghicitoarea, proverbul şi multe altele; creația exprimată în forme non-verbale prin cântece fără acompaniament, melodii vocale, instrumentale sau de joc, dansuri şi alte categorii asemănătoare; creația exprimată în forme imateriale sincretice prin cântece cu acompaniamente instrumentale sau diferite incantații şi creațiile exprimate în forme materiale, denumite şi produse meşteşugăreşti, cu referire la obiecte, intrumente, unelte şi instalații, ori forme de exprimare plastică grafică, acoperind desenele şi modelele decorative.

Conservarea folclorului şi asigurarea transmiterii acestuia mai departe atestă atât existența noastră ca şi comunitate, cât şi amplificarea specificului nostru uman, căci folclorul este mai mult decât cultură, iar cultura reprezintă factorul decizional în ceea ce priveşte continuitatea şi integrarea valorilor tradiționale.

Pentru comunitățile ucrainene din România, folclorul poate fi considerat un depozitar al tuturor elementelor specifice, preluate din rădăcinile istoriei lor, precum limba, cultura, tradițiile şi obiceiurile ucrainene, studiul acestora fiind imperios necesar pentru a ne putea cunoaşte şi iubi poporul, întemeietorul şi păstrătorul culturii noastre, şi pentru a pune în valoare nivelul înalt la care a ajuns comunitatea ucraineană prin echilibrul social la care au contribuit mai multe generații.

În acest sens, preşedintele Filialei Cluj a UUR, conf. univ. dr. Ioan Herbil, a propus reprezentanților UNESCO includerea în Patrimoniul Imaterial UNESCO a patru elemente ale culturii imateriale ucrainene din România: *cântecele nunții tradiționale* (Maramureş), *încondeierea şi închistrirea ouălor* (Botoşani şi Suceava), *Viflaimul* (Maramureş, Banat, Bucovina) şi *graiul ucrainean de tip transcarpatic din Rona de Sus* (Maramureş), motivând fiecare propunere.

Maratonul Concertelor de caritate

Siret

Până nu demult, localitatea Siret era un orăşel de la marginea ţării, cunoscut şi vizitat doar de turişti în tranzit, dar în care, în ultima perioadă de timp, printr-o implicare activă şi calificată a primarului şi a echipei sale manageriale, au fost realizate multe lucruri, acestea schimbând faţa unui oraş de provincie de la marginea ţării, care, în anii de după revoluţie, pierduse, prin desfiinţare, o serie de întreprinderi mici şi mijlocii, ale căror produse finite erau apreciate şi căutate atât în

ţară, cât şi în străinătate. Să nu uităm că aceeaşi soartă a avut-o şi singura gară de cale ferată din zonă. Cu toate realizările din ultimii ani, care se datorează primarului, dl Adrian Popoiu, şi Consiliului Judeţean Suceava, până nu demult, oraşul Siret nu a prezentat un interes ridicat pentru autorităţile centrale. Locul acesta ne aminteşte de romanul lui Mihail Sadoveanu, publicat în 1933, intitulat „Locul unde nu s-a întâmplat nimic” şi subintitulat „Târg moldovenesc din 1890”.

Dar iată că, începând cu luna februarie a acestui an, în urma invaziei Federaţiei Ruse împotriva Ucrainei, oraşul Siret a început să fie vizitat de personalităţi de la cel mai înalt nivel. Siretul a devenit poarta principală de intrare a refugiaţilor din Ucraina, care fugeau de ororile aşa-ziselor „acţiuni speciale” ale Federaţiei Ruse, în principal femei şi copii şi foarte puţini bărbaţi în vârstă, de peste 60 de ani. Imaginea cea mai frecvent văzută la frontieră era, şi încă mai este, o femeie cu un troler şi cu unu, doi sau trei copii ţinându-se de mână sau de poala mamei. Era toată averea cu care au putut părăsi în acele momente Ucraina, în căutarea unui loc mai sigur pentru copilaşii lor. Taţii, tinerii, fraţii şi nepoţii de la 18 la 60 de ani au rămas acasă, să stea de straja independenţei şi integrităţii Ucrainei. Era nevoie şi continuă să fie nevoie de ajutoare, în special de alimente, de medicamente, de materiale sanitare şi de produse de întreţinere şi igienă personală. Românii s-au mobilizat într-un mod exemplar şi continuă să facă acest lucru.

Uniunea Ucrainenilor din România, încă din primele momente ale invaziei ruse, a sărit atât în ajutorul poporului ucrainean, greu încercat de acest război nemilos declanşat de Federaţia Rusă, cât şi în sprijinul refugiaţilor, care au intrat şi au rămas un timp mai îndelungat ori mai scurt pe teritoriul României. Nu mă voi opri asupra cifrelor referitoare la ajutoarele acordate Ucrainei de către UUR până în prezent, acestea vor constitui subiectul unui material ce urmează a fi dat publicităţii de către conducerea UUR, în perioada următoare.

În această lună, a fost demarată o acţiune specială de ajutorare a poporului ucrainean, sub forma unor concerte de caritate, urmând ca banii strânşi să fie folosiţi pentru achiziţionarea produselor de primă urgenţă, care, ulterior, vor fi trimise în Ucraina, în funcţie de nevoi, şi pentru reconstrucţia unor şcoli distruse în urma bombardamentelor invadatorului. Parte din aceste concerte au fost şi continuă să fie organizate la nivel local, din iniţiativa unor organizaţii de caritate, în parteneriat cu filialele judeţene ale UUR. Totodată, a fost organizat şi un concert special, cu participarea soliştilor emeriţi din Ucraina, alături de ansamblurile şi formaţiile filialelor Uniunii Ucrainenilor din România. Un maraton de concerte de caritate a început în ziua

de 19 mai 2022, la Casa de cultură „Mihai Teliman” din oraşul Siret şi a continuat la Sighetu Marmaţiei, la data de 20 mai 2022, la Timişoara, în ziua de 21 mai 2022, şi la Bucureşti, la data de 23 mai 2022.

Concertul de la Siret a fost deschis prin intonarea imnurilor de stat al României şi al Ucrainei, după care preşedintele Filialei Suceava a prezentat contextul în care a fost organizat acest concert, participanţii care urmau să evolueze pe scenă, partenerii şi scopul organizării acestei acţiuni.

În deschiderea evenimentului, au rostit alocuţiuni subprefectul judeţului Suceava, primarul oraşului Siret şi subsemnatul. Domnul Florin Sinescu, subprefectul judeţului Suceava (având origini ucrainene prin bunicul său), şi dl Adrian Popoiu, în intervenţiile domniilor lor, au expus măsurile adoptate la nivel central, judeţean şi local pentru sprijinirea poporului ucrainean şi a refugiaţilor care au ajuns în România. De asemenea, au scos în evidenţă implicarea românilor în ajutorarea ucrainenilor, începând cu diverse instituţii, societăţi, organizaţii nonguvernamentale, organizaţii de caritate, voluntari şi terminând cu oameni simpli, care, din proprie iniţiativă, au fost şi au rămas alături de poporul ucrainean şi de refugiaţii rămaşi pentru o perioadă în România.

Concertul a fost deschis de grupul vocal „Vocile Negostinei”, în interpretarea căruia spectatorii au avut posibilitatea să audieze câteva dintre cele mai frumoase melodii ucrainene bine alese şi în acord cu tematica evenimentului. A urmat solista Alina Ceciu, studentă la Catedra de muzică a Universităţii de Stat „Iurii Fedkovyci” din Cernăuţi. În continuare, rând pe rând, au urcat pe scenă solişti de muzică populară şi de estradă din Ucraina şi din România: Alexandr Zaicenko, artist emerit al Ucrainei, showman, autor şi interpret al propriilor cântece, Alla Popova, artista poporului din Ucraina, Fraseniuc Alexia, elevă de la Colegiul „Laţcu Vodă” din Siret, Loredana Mândrişteanu, profesoară de limba ucraineană la Şcoala Gimnazială Şerbăuţi, solistă de muzică populară şi de estradă, coordonator al grupului vocal, constituit din elevii şcolii din Şerbăuţi, cu câteva melodii din repertoriul propriu, fiind primită cu aplauze îndelungate din partea publicului spectator.

Cu aplauze prelungite a fost întâmpinată solista Iryna Ştyţ, artistă emerită a Ucrainei, profesor asociat de muzică la Universitatea Naţională „Iurii Fedkovyci” Cernăuţi, pedagog, compozitor, personalitate publică în Ucraina, o mai veche cunoştinţă a Filialei Suceava a UUR, domnia sa participând, de-a lungul anilor, la mai multe acţiuni organizate de filiala sus-amintită. În pauzele dintre melodiile interpretate cu mult patos şi trăire sufletească intensă, Iryna Ştyţ a povestit câteva din momentele trăite de familia sa în acea

zi fatidică de 24 februarie 2022. Ne spunea domnia sa că, în dimineaţa acelei zile, pe la ora 6.00, cu blândeţe a mângâiat-o soţul şi cu o voce scăzută, ca să nu trezească pe copii, i-a spus şoptind: „A început războiul!”. Zilele care au urmat au fost un calvar pentru familia domniei sale, nu se puteau odihni nici ei şi nici copiii lor, din cauza sirenelor care sunau ziua şi noaptea şi a zgomotelor provocate de explozii. Era nedumerită, nu putea înţelege cum de în secolul al XXI-lea se mai pot petrece asemenea lucruri. Apoi, a apărut ideea organizării şi a participării la un concert de caritate, propunere pe care a acceptat-o, fiind convinsă că şi artiştii pot să se implice în acest război. Arma artiştilor este cuvântul şi cântecul prin care doresc să-şi aducă şi ei contribuţia lor la oprirea cât mai repede posibil a agresiunii împotriva Ucrainei. Şi convingerea lor ca, de altfel, a tuturor ucrainenilor este că vor reuşi. „Cei care au venit «să ne elibereze» au greşit, considerând că poporul ucrainean va ceda şi că invadatorii vor ocupa Ucraina în doar câteva zile. Noi nu vom ceda nicicând. Ne vom apăra independenţa şi integritatea Ucrainei”, a spus Iryna Ştyţ.

Programul a fost încheiat cu o prestaţie de excepţie a fraţilor Iaremciuk: Dmytro şi Nazarii. Cineva a spus că „toată arta începe cu dragostea”. Iată că prestaţia artiştilor poporului din Ucraina, Dmytro şi Nazarii Iaremciuk, de la început până la final, a fost impregnată de dragostea pentru: Ucraina, pământul natal, familia, tata, mama, iubita, natura. Toţi anii care au urmat după lansarea lor oficială şi după declaraţia de a continua ceea ce a început tatăl lor, Nazarii Iaremciuk, au fost dedicaţi muzicii şi culturii ucrainene. Prestaţia lor a fost însoţită de aplauze şi strigăte de „Bravo!”. În cadrul programului, au răsunat cântecele atât de dragi ucrainenilor din Ucraina şi celor din diasporă, din repertoriul tatălui fraţilor Dmytro şi Nazarii, inegalabilul cântăreţ Nazarii Iaremciuk, care, cu mai mulţi ani în urmă, a concertat şi în satul meu natal Negostina, iar, acum, pe peretele Căminului cultural din localitate, există o placă comemorativă dedicată marelui cântăreţ ucrainean. Şi fraţii Iaremciuk au participat la câteva ediţii ale Festivalului de muzică de estradă „Nazarii Iaremciuk”, organizat şi desfăşurat în localitatea Negostina în memoria marelui şi talentatului cântăreţ. Publicul spectator a primit extrem de bine melodiile interpretate de cei doi fraţi.

În cuvântările rostite pe parcursul programului susţinut de către soliştii din Ucraina au răsunat cuvinte de mulţumire adresate poporului român, pentru sprijinul necondiţionat acordat poporului ucrainean şi refugiaţilor care au ajuns pe teritoriul României, exprimându-şi speranţa şi convingerea că vor fi sprijiniţi şi în continuare, până la victoria finală împotriva invadatorilor.

Vă îndemnăm să fim pe mai departe alături de poporul ucrainean, greu încercat în această perioadă! Slavă Ucrainei! Eroilor Slavă!

Victor HRIHORCIUC,
vicepreşedinte UUR

Maratonul Concertelor de caritate

Timişoara

Seria de concerte caritabile organizate de Uniunea Ucrainenilor din România în luna mai, cu participarea mai multor artişti emeriţii ai Ucrainei şi ai ansamblurile autohtone, a fost un real succes pentru etnia noastră. Turneul celebrilor cântăreţi a debutat la Siret, după care a urmat Sighetu Marmaţiei, Timişoara şi Bucureşti. Obiectivul acestei acţiuni de mare anvergură a avut drept scop strângerea de fonduri atât pentru refugiaţii ucraineni aflaţi în prezent în ţara noastră, cât şi pentru conaţionalii rămaşi în zonele afectate de război. În oraşul de pe malul Begăi, spectacolul a fost organizat în aer liber. La deschidere, au participat şi reprezentanţii UUR din zona de vest a ţării: dl Gheorghe Hleba, preşedinte UUR Timiş, dl Gavrilă Miculaiciuc, preşedinte UUR Arad, dl Daniel Basaraba, preşedinte interimar UUR Caraş-Severin, iar, din partea autorităţilor locale, a fost prezent viceprimarul urbei, Cosmin Tabără. La spectacol, au venit numeroşi membrii ai comunităţii noastre şi ucrainenii de dincolo de graniţă. Pe scena din Parcul Rozelor, au interpretat şi dansat alături de invitaţi ansamblurile artistice „Timişul” şi „Zoloti Druzii” din Ştiuca.

Purtând pe umeri steagul Ucrainei, solista Teatrului Dramatic din Cernăuţi şi câştigătoarea titlului de „Artist Emerit al Ucrainei”, actualmente doctor docent la Universitatea Naţională „Iurii Fedkovyci” şi solist-vocal al Teatrului Academic Regional Ucrainean de Muzică şi Dramă din Cernăuţi, Iryna Ştyţ, a cântat în deschidere, nu pe scena pregătită de organizatori, ci doar la un metru de publicul prezent la spectacol.

„Bună ziua, draga mea Românie, noi am venit din Ucraina să vă încântăm şi să vă mulţumim!”. Cu aceste cuvinte şi-a început recitalul artista Iryna Ştyţ, iar, în culise, cu ochii înlăcrimaţi, mi-a mărturisit că: „Ucraina este lovită şi rănită în fiecare secundă, dar nu pentru că e slabă… Vor s-o distrugă în aşa fel încât durerea să fie resimţită de milioane de ucraineni. Pământul meu minunat, cunoscut ca şi grânarul Europei, acum este negru, dar sper ca acest război să se încheie şi să fim biruitori, mulţumită vouă, România mea de aur, ucrainenii mei dragi din diasporă. Mă mândresc cu fiecare dintre voi, cum i-aţi întâmpinat pe fraţii mei la graniţă, cum i-aţi găzduit şi le-aţi purtat de grijă. Eu mă închin în faţa voastră şi, în

numele poporului meu, vă îmbrăţişez şi vă mulţumesc!”.

A urmat Alla Popova, artistă populară a Ucrainei, prezentatoare TV şi câştigătoare a mai multor concursuri internaţionale de canto. Acesta s-a remarcat pentru interpretarea de excepţie a cântecelor ucrainene, precum: „Râul Dorinţei”, „Nu cred în cuvinte triste”, „Dulce curent de primăvară”, „Iubirea mea”, „Femeie”, „Perla Neagră” şi multe alte melodii celebre, cunoscute nu doar în ţara vecină, ci şi peste hotare. De asemenea, este câştigătoarea Festivalului „Drumul Roşu” şi a Concursului Internaţional „Vocea Asiei”, iar, în anul 1997, i-a fost acordat titlul de „Artist Emerit al Ucrainei”. La fel ca predecesoarea ei de pe scenă, începând cu anul 2001, este profesor la Departamentul Vocal-Pop din cadrul Universităţii de Artă din Kiev.

„Eu mă aflu pentru prima dată în România. Suntem aici la invitaţia Uniunii Ucrainenilor din România, am cântat propriile mele cântece, pentru că eu sunt interpret, compozitor, artist şi poet. Am scris foarte multe texte pe care le dăruiesc cu drag oamenilor. Sper că şi românii vor îndrăgi melodiile mele”, a declarat artista Alla Popova.

Cântăreaţa Alla Popova a evoluat împreună cu un alt artist emerit al Ucrainei, Oleksandr Zaichenko, acesta declarând următoarele: „Am mai cântat în România, îmi amintesc de anul 1992, când am avut concerte la Siret şi la Suceava. Mă bucur că suntem bine primiţi de români şi să dea Dumnezeu să putem cânta în pace în Ucraina. Pe această cale, vreau să mulţumesc Uniunii Ucrainenilor din România, pentru tot ajutorul de care a dat dovadă încă din primele zile ale războiului”.

Nici cei doi fraţi Iaremciuk nu şi-au dezamăgit auditoriul, cântăreţi pop şi artişti ai poporului ucrainean, Dmytro şi Nazarii sunt fiii legendarului Nazarii Iaremciuk, care a fost interpretul şi compozitorul unor foarte cunoscute piese din Ucraina: „Cervona Ruta”, „Voi merge în munţii îndepărtaţi”, „Familie” şi multe altele. Cei doi artişti s-au făcut remarcaţi prin melodiile lor, precum: „Destinul nostru” şi „Ucraina mea este o familie mare”. De-a lungul carierei lor, fraţii Iaremciuk au primit numeroase premii, printre care titlul onorific de „Artişti Emeriţi ai Ucrainei”, iar, în anul 2017, titlul de „Artişti ai Poporului Ucrainean”.

„În cadrul acestui concert caritabil, am adus cu noi o părticică din sufletul ucrainean şi vrem să transmitem că Ucraina va învinge. Noi credem asta, suntem ucraineni, suntem puternici, binecuvântaţi, iar reuşita va fi de partea noastră. De asemenea, timişorenilor şi ucrainenilor care trăiesc

aici vreau să le urez să rămână neclintiţi şi fie ca în viaţa lor să aibă parte de acele note muzicale înalte ale fericirii”, a declarat Nazarii Iaremciuk.

Concertul caritabil organizat de Uniunea Ucrainenilor din România s-a bucurat de sprijinul oficialităţilor locale şi judeţene din cadrul Primăriei, Consiliului Judeţean, Prefecturii şi a Inspectoratului Şcolar Judeţean Timiş. Printre parteneri, s-au numărat: Casa de Cultură a Municipiului Timişoara, Hotel Ibis, TVR, TVR Timişoara şi Radio România Internaţional.

La final, fiecare artist a mulţumit Timişoarei şi, implicit, comitetului Filialei Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România, precum şi reprezentanţilor presei pentru mediatizarea concertului şi a campaniei „Pentru pace în Ucraina şi solidaritate cu poporul ucrainean”.

Mihaela BUMBUC

Este Junie în calendar

Cu mare bucurie şi cu intensă emoţie îmi amintesc mereu de luna copiilor – IUNIE. Una dintre cele mai mari minuni ale lumii sunt copiii. Iubesc copiii şi florile, ei sunt toată averea şi bogăţia mea. Nu cer de la bunul Dumnezeu bogăţii materiale, acestea nu sunt de folos, sunt fără valoare sentimentală, dar mă rog mereu atât pentru copiii mei, cât şi pentru toţi ceilalţi copii, în primul rând, pentru cei care au trecut „prin mâinile mele”, cândva. Timp de 40 de ani m-am

„jucat” cu copiii la grădiniţă şi nu pot uita acele clipe minunate care mereu îmi aduceau zâmbetul pe buze. Ei sunt nevinovaţi, iar zâmbetele lor înveseleau atmosfera. Erau vremuri când la grădiniţă se găseau puţine jucării, dar activităţile desfăşurate împreună dădeau o notă de multă seriozitate şi curiozitate. I-am iubit pe toţi mereu şi-i iubesc cu aceeaşi intensitate şi acum.

Astăzi, gândurile mele se îndreaptă către voi copii, către copilăria care mi-a umplut sufletul de bucurie. Atât pentru cei mici, cât şi pentru cei mari trimit o strânsă îmbrăţişare, sunteţi flori frumoase, mândre flori, şi, indiferent de culoarea petalelor, din tot sufletul meu şi cu braţele vă cuprind la pieptul meu, dorindu-vă multă sănătate, împliniri, noroc în viaţă, să fiţi întotdeauna cu zâmbetul pe buze, iar bunul Dumnezeu să vă ocrotească mereu. Înţelepciune şi mult noroc tuturor, să reuşiţi să păşiţi în viaţă cu încredere şi curaj şi să luptaţi pentru dreptate şi adevăr.

„La mulţi ani!”, dragii mei, şi să vă bucuraţi de toate minunile acestei lumi!

Felicia GRIGORAŞ

„ZIUA CĂMĂŞII TRADIŢIONALE UCRAINENE”, LA SATU MARE

Duminică, 15 mai 2022, Filiala Satu Mare a UUR a organizat cea de-a VI-a ediție a evenimentului cultural „Ziua Mondială a Cămășii Tradiționale Ucrainene”. Scopul evenimentului a fost promovarea cămășii ucrainene şi a celei românești, a valorilor şi a tradițiilor ucrainene.

Manifestarea a debutat cu intonarea imnurilor de stat ale României şi Ucrainei, iar preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, prefectul Județului Satu Mare, Radu Roca, deputatul PNL de Satu Mare, Adrian Cozma, subprefectul județului Satu Mare, Romeo Pop, primarul comunei Tarna Mare, Monica Sobius, directorul Muzeului „Casa lui Pintea” din Veliatyno şi directorul şcolii speciale de gr. I-III a Consiliului Regional Transcarpatia, raionul Chust, Ucraina, Janna Mykytiuk, director al Departamentului de Educație şi Știință a Administrației Regionale de Stat Transcarpatia, Marianna Marusyneț, şefa Departamentului de Dezvoltare Economică al Comitetului Executiv al Consiliului Local al Ucrainei, regiunea Kiev, Olga Juravska-Tovmah, primarul comunei Korolevo, raionul Vynohradiv, Anton Ceipeş, şeful Departamentului Educație, Tineret şi Sport din cadrul Administrației regionale a Transcarpatiei, Emerik Benedek, au vorbit despre importanța păstrării valorilor naționale, a conservării şi a promovării tradițiilor în societatea contemporană.

La sărbătorirea „Zilei Cămășii Ucrainene” au mai participat reprezentanții Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România: Natalia Pap, preşedintele Filialei Bihor a UUR, Vasile Buciuta, trezorier al UUR şi prim-vicepreşedinte al Filialei Satu Mare a UUR, reprezentanții instituțiilor partenere: Liviu Marta, managerul Muzeului Județean Satu Mare, Doboş Csaba, directorul Şcolii Gimnaziale „Gellért Sándor” Micula, Renata Sopoian, directorul adjunct al Şcolii Gimnaziale „Gellért Sándor” Micula, Anton Ceipeş, primarul comunei Korolevo, raionul Vynohradiv, Pavlo Fabriți, viceprimar al comunei Korolevo, Haiduk Ivan, starostele satului Hija (com. Korolevo), raionul Vynohradiv, reprezentanți ai administrațiilor şi instituțiilor din România şi Ucraina: Radu Iancu, şef de cabinet al Prefectului județului Satu Mare, Anişoara Boitor, inspector şcolar general al IŞJ Satu Mare, Robert Laszlo, managerul Centrului Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare, Felician Pop, directorul adjunct al Centrului Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale Satu Mare, Iuliu Ilyes, primarul comunei Vetiş, Ştefan Dobos, primarul comunei Micula, Zenoviu Bontea, primarului comunei Păuleşti, reprezentanți ai asociațiilor partenere ale Filialei Satu Mare a UUR: Florian Sopronyi, director al Depozitului de medicamente Filadas şi reprezentantul lanțului de Farmacii Catena, Marcela Papici, directorul Asociației Părinți Pentru Copii Satu Mare, părintele Daniel Păcurar, paroh al Bisericii Greco-Catolice Tarna Mare, care a oficiat şi o slujbă de binecuvântare a evenimentului, părintele Nicu Huzău, parohul Bisericii Greco-Catolice Sfinții Apostoli Pavel şi Petru, care a venit împreună cu 60 de refugiați din Ucraina, invitați din Ucraina, Vasile Komişak şi Liuba Komişak, consilieri locali ai Consiliului local Vyşkovo, raionul Chust, Natalia Horduz, şef adjunct al Departamentului Serviciului de Stat pentru Calitatea Educației din Regiunea Transcarpatia, şeful Departamentului Audit Instituțional, împreună cu o delegație ucraineană din cadrul departamentului.

La eveniment, au participat şi membrii Organizațiilor locale ale UUR din Micula, Satu Mare, Tarna Mare, Terebeşti, Decebal, consilieri ai Consiliului local Tarna Mare, refugiați ucraineni din județ, precum şi membri ai comunității din Tarna Mare.

Manifestarea s-a încheiat cu un program artistic susținut de ansamblul de dansuri „Cervona Kalyna”, coordonat de Iulian Petru Chideşa, grupul vocal „Miculeanca”, coordonat de Loredana Morar, Maria şi Ionuț Oncea, elevi ai Şcolii Populare de Artă Satu Mare, grupul folcloric „Florile Tărnii”, coordonat de Bianca Cionca, poeta şi compozitoarea Viktoria Brykun, profesoară la şcoala specială Hust de gradele I-III din cadrul Consiliului regional Transcarpatia, elevele Lilia Dovhanyci şi Vladyslava Puraveț de la Şcoala de Artă din Veliatyno, sub îndrumarea profesoarei de muzică de la Şcoala de Artă din Veliatyno, raionul Chust, Nelia Deak.

Conform tradiției, preşedintele UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, a dăruit 20 de cămăşi ucrainene celor care au avut o contribuție deosebită la dezvoltarea cooperării româno-ucrainene şi la promovarea tradițiilor şi a culturii ucrainene.

Irina Liuba HORVAT,
preşedintele Filialei Satu Mare a UUR

„CONVIEȚUIRI”, LA NEGOSTINA

Sub patronajul Uniunii Ucrainenilor din România, la Negostina, județul Suceava, s-a desfășurat duminică, 29 mai a.c., acțiunea „Conviețuiri”, o manifestare cultural-artistică de amploare, care a adunat un numeros public iubitor al obiceiurilor, al cântecului și al dansului tradițional.

În țara noastră dragă, în care conviețuiesc multe minorități, avem oameni frumoși, cu toții formând un imens buchet de flori multicolore, așezate parcă într-o glastră, uniți în același gând pașnic. Poporul român a fost dintotdeauna darnic, primitor și iubitor de frumos.

Această minunată și neuitată manifestare a fost inițiată de către doamna Iaroslava Colotelo, imediat după evenimentele din decembrie 1989, când a luat ființă UUR. La vremea respectivă, dna Colotelo avea o funcție importantă în cadrul Ministerului Culturii, iar, pe plan local, a fost susținută de către domnul inspector Aurel Buzincu, de la Inspectoratul pentru Cultură al județului Suceava. Noi suntem datori să-i mulțumim și să ducem mai departe acțiunea denumită „Conviețuiri”. Pentru prima dată, activitatea s-a desfășurat în localitatea Măriței, județul Suceava, unde locuiesc mulți ucraineni, iar ca director de Cămin Cultural și organizator a fost binecunoscutul profesor Kolea Kureliuc. Și uite așa, șapte ediții la rând, în fiecare an, se adunau: ucraineni, polonezi, germani, evrei, ruși-lipoveni, romi și români. Pentru început, evenimentul s-a desfășurat la nivelul județului Suceava, al Bucovinei, iar, ulterior, s-a extins și în alte județe, deoarece a fost o inițiativă pe gustul tuturor. Nu a fost ușor în acele vremuri, când finanțarea era mai săracă, iar acțiunea a fost la început. Totuși s-au găsit oameni cu suflet mare, care au sponsorizat ceea ce a fost frumos și plăcut ochiului. Până la urmă, evenimentul s-a dovedit a fi o reușită, și, de la ediție la ediție, s-a simțit evoluția acestuia și entuziasmul oamenilor de bună credință.

După o pauză de trei ani, din cauza pandemiei care a stopat acțiunile mari cu publicul, a fost reluată organizarea și desfășurarea acestei manifestări. Era o zi frumoasă, senină, cu soare arzător de primăvară, iar, la Negostina, s-au adunat mulți artiști amatori din toate părțile țării: Maramureș, Tulcea, Satu Mare, Botoșani și din județul nostru. Invitata de onoare a fost artista emerită Iryna Știț din Ucraina, care ne-a încântat cu câteva melodii de suflet. Un număr de 15 formații artistice au evoluat pe scena Căminului Cultural, recent renovat printr-un proiect european, în fața căruia stă falnic și ne veghează, începând cu anul 1999, bustul marelui Kobzar ucrainean, Taras H. Șevcenko, adus special din Ucraina pentru negostineni. După Sfânta Liturghie de la biserică, la orele amiezii, oamenii s-au adunat și totul a început cu o paradă a formațiilor participante, în frumoasele lor costume populare. În fața Căminului Cultural, pe scări, membrii Grupului vocal ucrainean „Vocile Negostinei” au ieșit în întâmpinarea oaspeților cu o urare de bun venit, interpretând cântecul ucrainean tradițional „Zelene jyto, zelene”, iar, la intrare în sală, tot după obicei străbun, toți cei care ne-au călcat pragul au gustat din pâine și sare. Bineînțeles, a fost interpretat și un cântec dedicat marelui poet ucrainean, T. Șevcenko, special compus pentru asemenea evenimente de către domnul Mihai Voloșciuc, fiu al satului nostru, pe care foarte mulți îl cunosc prin scrierile, compozițiile și picturile sale.

La eveniment, au fost prezente foarte multe personalități, președinți de organizații și filiale ale UUR, membrii Comitetului Filialei Suceava a UUR, care au apreciat buna organizare și desfășurare a acestuia. Moderatorul acțiunii a fost domnul profesor Ilie Sauciuc, președintele Filialei Suceava a UUR. Rând pe rând, pe scenă, au evoluat următoarele formații artistice: „Cervona Kalyna”, „Veselka”, „Hayakaghak”, „Holos Polonyny”, Iryna Știț, artist emerit al Ucrainei, Adelina Slusariuc, „Mala Poiana”, „Miculeanka”, „Vesna”, „Mugurii Bucovinei”, „Florile Guliei”, „Zadunaiska Sici”, „Kozaciok”, „Polonynka” și Corul Filialei Suceava a UUR, format dintr-un grup vocal și din unul instrumental, solist Alesia Fraseniuc, și ansamblul de dansuri „Kolomyika”.

A fost o zi reușită, cu multe aplauze și felicitări din partea celor prezenți. Ne rugăm ca bunul Dumnezeu să ajute ca toți oamenii să trăiască în credință, nădejde și dragoste. Imaginile prezentate demonstrează mai mult decât cuvintele înșirate. Gânduri bune tuturor!

Felicia GRIGORAȘ

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A COPILULUI

Ziua Copilului, numită şi Ziua Internațională a Copilului este, în cele mai multe țări, o sărbătoare celebrată la date diferite. Mai mult decât atât, ea reprezintă o sărbătoare care ne îndeamnă să ne bucurăm şi să ne minunăm de fiecare zi şi clipă a vieții, aşa cum reuşesc să o facă cei mici. Această zi reprezintă un bun prilej atât pentru adulți, cât şi pentru copii, în ceea ce priveşte valorificarea lucrurilor simple împreună cu familia, copiii, nepoții ş.a.m.d.

Sărbătoarea îşi are originea în statul american Massachusetts, când, în anul 1856, un pastor pe nume Charles Leonard a ținut o predică autentică pentru copii în luna iunie a acelui an. Pastorul a numit acea zi „Rose Day", care mai târziu a devenit „Flower Sunday" şi apoi „Children's Day" (în traducere *Ziua Copiilor*). Un secol mai târziu, această zi dedicată celor mici a ajuns să fie răspândită pe tot globul pământesc.

În anul 1949, o organizație internațională creată în 1945, şi anume Federația Democratică Internațională a Femeilor a stabilit, după o întâlnire la Moscova, că 1 iunie va fi, începând cu anul 1950, „Ziua internațională pentru protecția copilului".

Mai târziu, la 20 noiembrie 1959, a fost adoptată Declarația ONU privind Drepurile Copilului, iar 20 noiembrie – proclamată „Ziua Mondială a Copiilor". În ciuda faptului că o mare parte dintre state sărbătoresc această zi la 1 iunie, există în continuare țări care celebrează ziua la 20 noiembrie. Totodată, această declarație privind drepturile copilului a fost adoptată de Liga Națiunilor în anul 1924, iar ONU a adoptat, cu 35 de ani mai târziu, o formă extinsă a acesteia.

În anul 1954, Fondul Internațional pentru Urgențe ale Copiilor al Națiunilor Unite (UNICEF) a emis recomandarea care prevedea faptul ca fiecare stat să dispună de o zi, aşa-numita „Ziua Copilului" („Universal Children's Day").

În România, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului (ANPDC) s-a constituit la 1 ianuarie 2005, dar nu se ştie cu exactitate când a fost sărbătorită pentru prima dată Ziua Internațională a Copilului. Începând cu 2017, această zi este nelucrătoare în România.

Ziua Internațională a Copilului are la bază şi promovează în acelaşi timp schimbul reciproc de idei, dorința de a-i face pe copii să înțeleagă acest concept, precum şi introducerea unei acțiuni care să promoveze bunăstarea copiilor din întreaga lume.

Deoarece copiii reprezintă viitorul şi stabilitatea umanității, aceştia nu trebuie neglijați în niciun moment, căci, în cele mai multe cazuri, ei reuşesc să ne îmbunătățească ziua şi ajung să constituie unul dintre motivele principale pentru care alegem să trăim.

Atunci când vine vorba de a sărbători Ziua Copilului, nu există nicio limită de vârstă. Indiferent dacă suntem adulți sau copii, este chiar necesar să ne alocăm, măcar o dată pe an, o zi în care să neglijăm problemele cotidiene, să zâmbim sincer şi să lăsăm razele ludicului să strălucească în inimile noastre.

În momentul promulgării Legii pentru completarea alin. (1) al art. 139 din Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii, ziua de 1 iunie, adică Ziua Copilului care devenea sărbătoare legală, inițiatorii au ținut cont de importanța timpului petrecut de părinți alături de copii, considerând aceasta ca fiind cea mai simplă şi eficientă metodă de a forma şi de a consolida o relație sănătoasă şi stabilă între copil şi părinte, în condițiile în care, în societatea actuală, timpul a devenit o resursă critică în toate mediile existente.

În acest context, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat, la sediul organizațiilor sale locale din întreaga țară, un număr semnificativ de evenimente şi activități dedicate celor mici, prin care a reuşit să amplifice sentimentul şi dragostea față de perioada copilăriei atât în rândul copiilor, cât şi în cel al adulților. Totodată, UUR rămâne alături atât de copiii refugiați din Ucraina care au fugit din calea războiului, unde au fost expuşi unor traume inimaginabile şi separați de familie, găsind adăpost în România şi în alte state, cât şi de copiii defavorizați din comunitățile ucrainene din România.

Fabian POPOVICI

Ziua Copilului, la Casa Ucraineană din Timişoara

Ziua Internațională a Copilului a fost sărbătorită de comunitatea ucraineană din Timişoara, la Muzeului Satului Bănățean. Această locație este emblematică pentru minoritățile naționale trăitoare în zona de vest a țării, deoarece majoritatea dintre noi avem acolo o casă tradițională care ne reprezintă. Şi pentru că vorbim de 1 Iunie, pregătirile pentru această manifestare au început încă de la primele ore ale dimineții: membrii Organizației de Tineret a Filialei Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România au organizat pentru cei mici numeroase activități recreative şi educative.

„Evenimentul a fost dedicat copiilor ucraineni, dorindu-ne să aducem un strop de bucurie în viața lor. Astfel, împreună cu membrii Organizației de Tineret, am pregătit diverse ateliere de creație: pictură, modelaj cu plastelină, desen şi origami. Prichindeii au avut la dispoziție un tobogan gonflabil, iar momentul artistic a fost asigurat de mascotele Minnie şi Mickey", a declarat Bianca Pelipeți, preşedintele Organizației de Tineret a UUR Timiş. Întâlnirea cu personajele Disney a fost memorabilă, copiii alături de părinți au dansat şi s-au distrat pe cinste, iar, la final, a urmat o sesiune de fotografii.

„La această manifestare, au participat atât copii ai etnicilor noştri, cât şi cei din familii refugiate din Ucraina. Mulțumim pentru sprijinul acordat domnului Gheorghe Hleba, preşedintele Filialei Timiş a UUR, şi domnului preşedinte al UUR, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi. Ne bucuram că am reuşit să aducem zâmbete şi veselie", a susținut Sorin Şpilca, consilier UUR Timiş. După multă joacă, dans şi voie bună, copiilor le-au fost oferite din partea Filialei UUR Timiş şi a Asociației „Ajută, Valorifică, Empatizează" dulciuri, pizza, sucuri şi cadouri surpriză.

„Eu sunt din orașul Kiev, Ucraina, am fugit din calea războiului împreună cu cei doi copii ai mei, gemeni în vârstă de 5 ani, şi vreau să vă mulțumesc din suflet pentru tot ceea ce faceți pentru noi şi pentru copiii noştri. Mă bucur că ne-ați invitat să petrecem alături de voi, la Casa Ucraineană, unde ne simțim precum acasă, la bunici. Copiii s-au jucat, au dansat, au pictat şi s-au bucurat de cadouri. Vă mulțumim din suflet!", a ținut să precizeze Maria Şymanska.

Trebuie să menționez faptul că pe lângă distracțiile clasice, precum toboganele gonflabile şi diversele ateliere de creație, tinerii, şi nu numai, au putut experimenta, la standurile amplasate de către reprezentanții Inspectoratului Județean de Poliție Timiş, lucruri inedite pentru ei. Asta deoarece oamenii legii prezenți la evenimentele comune de la Muzeul Satului Bănățean şi-au etalat autospecialele şi armamentul din dotare. Scuturile, maşinile cu girofar, căştile şi vestele antiglonț au fost o reală atracție pentru toți. De asemenea, au mai fost oferite numeroase sfaturi preventive, iar Grupa Canină din cadrul IPJ Timiş a prezentat o demonstrație de dresaj.

De ziua copiilor, doar în această locație, Inspectoratul Şcolar Județean Timiş, ISU Timiş, Serviciul de Ambulanță Timiş, IPJ Timiş, diverse ONG-uri cu rol în educație, precum „Salvați Copiii" şi „United Way România", împreună cu Consiliul Județean şi Organizația de Tineret a Filialei UUR Timiş au organizat peste o sută de ateliere de creație, concursuri, scenete de teatru, ateliere de sculptură, de pictură şi alte demonstrații. Momentele artistice au fost susținute de către elevii unităților de învățământ preuniversitar şi liceal.

Mihaela BUMBUC

OBICEIURI PASTORALE DE PRIMĂVARĂ LA UCRAINENI – MIRA LA HUŢULII DIN BISTRA

Înmânarea din generație în generație a tradițiilor, obiceiurilor şi cutumelor care povățuiesc păstoritul carpatic ne oferă posibilitatea ca azi, pe teritoriul României, cu atât mai mult în zonele locuite de comunitățile ucrainenilor, să asistăm la existența unui fenomen de o importanță şi de o bogăție extraordinare, care continuă să-şi mențină o mare parte din autenticitate, păstorii fiind continuatorii unor tradiții ereditare fabuloase.

Păstoritul constituie o frumoasă activitate care se ocupă cu creşterea ovinelor şi care se păstrează cu multă trudă, dar şi cu multă bucurie în zonele extinse ale Munților Carpați. Păstoritul tradițional, alături de creşterea numărului ovinelor şi obținerea de produse lactate, de carne şi lână este, din punct de vedere ecologic şi biologic, un mod de exploatare nexotic, nedistructiv şi neinvaziv al mediului natural.

De-a lungul timpului, modelarea relațiilor dintre oameni, animale şi ecosisteme montane a fost posibilă prin intermediul păstoritului carpatic, care, împreună cu cererea constantă pentru animale şi pentru produsele acestora, crearea unor practici sociale caracteristice comunității pastorale, însoțite de ritualurile tipice, creşterea rațională a turmelor şi utilizarea moderată a pajiştilor montane au fost factori care au generat prosperitate pe parcursul mai multor secole şi au permis generațiilor de oieri să dăruiască urmaşilor săi tradiția păstoritului carpatic.

Un element reprezentativ, fără de care păstoritul nu poate supraviețui, este transhumanța, şi anume o deplasare temporară, altitudinală şi latitudinală a turmelor de oi pentru iernat, un stadiu mai complex al păstoritului, apărută din trebuința utilizării eficiente a păşunilor şi a fânețelor situate la o distanță semnificativă de satul de proveniență al oierilor. Ca urmare a lipsei terenurilor, fânul recoltat este insuficient pentru iernatul oilor, astfel încât păstoritul transhumant decurge numai în afara vetrei satului.

De cealaltă parte, măsura oilor sau urcatul oilor la stână rămâne, inclusiv în zilele noastre, o exigentă sărbătoare pastorală care se desfăşoară la începutul lunii mai, reprezentând formarea stânelor şi deplasarea turmelor în zona păşunatului de vară. Acest obicei are mai multe semnificații, printre care economice, sociale, estetice şi distractive, la care participă întreaga colectivitate a satului. Astfel, într-un cadru sărbătoresc, pitoresc şi original, se desfăşoară, conform tradiției, întâiul muls al oilor, urmat de consemnarea drepturilor la cota-parte din produsele lactate ale fiecărui proprietar de oi.

În ultimii ani, această sărbătoare are loc, în funcție de situația vremii, după data de 10 mai, cu precădere în acele locuri în care păstoritul îşi păstrează farmecul şi autenticitatea. Deoarece păstoritul, alături de exploatarea lemnului şi cultivarea pământului au fost şi continuă să fie ocupațiile de bază ale populației din zona Maramureşului istoric, în ciuda scăderii intensității acestuia în timp, din cauza vieții moderne, în unele situații independentă de voința noastră, Uniunea Ucrainenilor din România a organizat şi găzduit recent, la data de 15 mai 2022, o nouă ediție a Festivalului „Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni – Mira la huțuli", în comuna Bistra, județul Maramureş. Evenimentul ilustrează o fază importantă a procesului de transhumanță, practicat de mii de ani, avându-şi bazele în dorința de a conserva şi de a promova cutumele străvechi, autentice obiceiuri pastorale, precum mulsul oilor, maturatul laptelui, prepararea caşului, tocmirea ciobanilor şi multe altele. Totodată, acesta autentifică modul prin care comunitățile locale păstrează multe dintre obiceiurile preluate din străbuni, în special pe cele care marchează etapele semnificative ale ciclului vieții la țară.

Minunatul eveniment s-a bucurat de prezența unui public larg, membri ai UUR, dintre care amintim: preşedintele UUR, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, prim-vicepreşedinte a UUR, Vasile Pasenciuc, vicepreşedinte a UUR şi preşedintele Filialei Cluj a UUR, Ioan Herbil, primarul comunei Bistra, Vasile Duciuc, viceprimarul comunei Rona de Sus, Ioan Ruscovan, preşedintele Comisiei pentru probleme de tineret şi sport a UUR, Ciprian Luşcan, preşedinții organizațiilor locale ale UUR Maramureş, Maria Iordăchianu, Anna Mihali, Ioan Recalo, Ştefan Chifa, Maria Papariga şi, nu în ultimul rând, organizatorul evenimentului, preşedintele Filialei Maramureş a UUR, Miroslav Petrețchi.

Dat fiind faptul că aceste obiceiuri sunt succedate, în mod normal, de o petrecere câmpenească, la eveniment, au participat mai multe ansambluri de dans şi formații artistice ale comunităților ucrainene din Botoşani, Suceava, Tulcea, Sfântu Gheorghe şi Timiş, alături de cele din Bistra, Lunca la Tisa, Bocicoiu Mare, Crăciuneşti, Rona de Sus, Poienile de sub Munte, Repedea, Crasna Vişeului, Ruscova şi Valea Vişeului.

Importanța conservării şi promovării tradițiilor în societatea contemporană, cu exactitate păstrarea valorilor naționale, este definită de nevoia cunoaşterii istoriei, a folclorului, a datinilor şi a tuturor meşteşugurilor dobândite de-a lungul unui număr extins de generații. Pentru a învăța să ne prețuim valorile care ne leagă şi să formăm o legătură cu trecutul, pentru a dărui mai departe moştenirea culturală pe care am preluat-o şi care ne ajută să tindem spre evoluție este imperios necesară cunoaşterea factorilor prezentați mai sus.

Continuitatea practicării acestei activități e absolut indispensabilă, iar singurul factor decizional în transmiterea tradiției păstoritului este reprezentat de tinerele generații. Lipsa unui număr semnificativ de tineri interesați de practicarea păstoritului montan şi atraşi de un viitor prosper în zonele montane ne reduce din elanul de a discuta despre un viitor durabil al păstoritului, fapt cauzat de declinul demografic din zonele montane, care a fost constant în ultimele decenii, ca urmare a scăderii activității economice, degradării calității serviciilor de bază şi lipsei locurilor de muncă. Pentru evidențierea importanței acestei ocupații, tinerii trebuie să înțeleagă, în ciuda dificultăților actuale, că păstoritul poate constitui fundamentul unui trai mai mult decât decent, printr-o valorificare cât mai eficace la nivel economic şi turistic a resurselor naturale.

Păstrarea echilibrului fragil în ecosistemul antropogen montan poate fi asigurată doar prin intermediul continuării practicării păstoritului carpatin, căci acesta reprezintă un proces cu importante valențe sociale, economice, culturale şi de mediu. Cu ajutorul autorităților, prin intermediul legilor, a diferitelor fonduri de rambursare, a creditelor avantajoase şi accesibile, țăranii trebuie încurajați şi susținuți, astfel încât toate elementele specifice vieți montane să fie conservate. În această privință, Uniunea Ucrainenilor din România depune eforturi constante la nivelul tuturor localităților în care există comunități ucrainene şi în care sunt practicate aceste obiceiuri ancestrale, fapte constatate şi la nivel parlamentar, prin intermediul muncii exemplare de care dă dovadă preşedintele UUR, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi.

Fabian POPOVICI

CINSTIREA VETERANILOR DE RĂZBOI, LA POIENILE DE SUB MUNTE

La data de 8 mai 2022, la sediul UUR din localitatea Poienile de sub Munte din județul Maramureș, a avut loc o acțiune dedicată memoriei victimelor celui de-al Doilea Război Mondial și a cinstirii veteranilor de război. Evenimentul a fost organizat de Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România și a avut drept scop comemorarea ostașilor căzuți pe front, care s-au jertfit pentru poporul ucrainean. În cadrul acestui eveniment, s-a pus accent pe istoria poporului nostru, trecut prin experiența celui de-al Doilea Război Mondial. Lupta pentru supraviețuire a fost unul dintre momentele crunte ale acelei perioade, devenind aproape imposibil ca ostașii să rămână în viață fără ajutorul femeilor „ruine", ulterior numite „femei legendare".

În cadrul acțiunii „Cinstirea veteranilor de război", au onorat cu prezența președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședinte al UUR, Vasile Pasenciuc, secretarul general al UUR, Irina Liuba Horvat, trezorierul UUR, Vasile Buciuta, primarul comunei Poienile de sub Munte, Alexa Chifa, președintele Organizației locale a UUR Poienile de sub Munte, Ștefan Chifa, președintele Organizației locale a UUR Crasna, Gheorghe Mocernac, președintele Organizației locale Repedea a UUR, Ioan Recalo, președintele Organizației locale Ruscova a UUR, Pintea Mariciuc, președintele Organizației locale Bistra a UUR, Irina Iordăchianu, și Ciprian Lușcan, președintele Comisiei pentru probleme de tineret și sport din cadrul UUR.

Manifestarea a început prin deplasarea celor prezenți la Monumentul din Poienile de sub Munte, unde s-au intonat imnurile de stat ale României și Ucrainei, fiind urmată de o slujbă de pomenire, oficiată de părintele paroh ortodox al localității, Adrian Vișovan. După înălțarea rugăciunilor, s-au depus, cu emoție, coroane la Monumentul ridicat în cinstea eroilor căzuți pentru apărarea țării.

Întoarcerea la sediul UUR a fost marcată de un scurt moment de reculegere în cinstea victimelor căzute în războiul care se duce în zilele noastre, în Ucraina. Evocarea eroilor din Poienile de sub Munte a fost unul dintre cele mai înălțătoare momente ale acțiunii. Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi, a luat cuvântul, ținând un discurs emoționant, în care au fost reflectate vremurile pe care le trăim și, totodată, subliniată importanța lui Dumnezeu în viețile noastre. Acesta a declarat faptul că este, în continuare, alături de poporul ucrainean și se roagă pentru pacea întregii țări. Primarul localității, Alexa Chifa, a continuat programul prin relatarea istoriei ridicării Monumentului din Poienile de sub Munte. Astfel, am putut afla că, în anul 1944, 284 de localnici s-au înrolat în Armata Roșie pentru eliberarea țării. O mare parte dintre ei au murit pe frontul din Ungaria, Germania și Cehoslovacia.

Printre invitații de cinste ai acțiunii s-au numărat ansamblurile folclorice și formațiile artistice din Timișoara, Tulcea, Botoșani, Caraș-Severin, Satu Mare și Suceava.

Aceștia s-au prezentat impecabil în fața spectatorilor, fiecare dintre ei reprezentând cu mândrie zona din care provine. Bucuria de a fi ucrainean s-a citit pe chipurile tututor participanților, mai ales a categoriilor mici de vârstă, care au profitat din plin de moment.

Cântecele patriotice nu au întârziat să răsune pe scena spectacolului. Acestea nu au fost altceva decât un omagiu adus veteranilor de război, în semn de recunoștință și mulțumire pentru apărarea țării. Bineînțeles că Maramureșul nu s-a lăsat mai prejos și a uimit prin reprezentanții săi: grupurile vocale și corurile bisericești din Poienile de sub Munte, Remeți, Bocicoiu Mare, Crăciunești, Bistra, Valea Vișeului, Rona de Sus, Ruscova și Crasna Vișeului, care au interpretat cântece religioase.

Manifestarea, coordonată de președintele Filialei Maramureș a UUR, prof. Miroslav Petrețchi, s-a bucurat de o organizare impecabilă. Dincolo de programele artistice, atmosfera a fost una relaxantă și degajată. Invitații au avut posibilitatea de a gusta din bucatele tradiționale, pregătite cu drag de oameni binevoitori.

Acest eveniment a marcat semnificativ atât perioada pe care o trăim din cauza războiului împotriva Ucrainei, cât și amintirea victimelor care și-au sacrificat viața pentru această țară. Cea mai importantă lecție pe care, cu siguranță, cu toții am învățat-o în urma programului artistic și a întregii acțiuni a fost, fără doar și poate: „Când veți auzi despre războaie și vești de războaie, să nu vă înspăimântați, căci lucrurile acestea trebuie să se întâmple. Dar încă nu va fi sfârșitul. Un neam se va scula împotriva altui neam și o împărăție, împotriva altei împărății; pe alocuri vor fi cutremure de pământ, foamete și tulburări. Aceste lucruri vor fi începutul durerilor" (Marcu, 13:7-8).

Mara RUS

Obicei străbun

După o lungă perioadă de timp, aproximativ trei ani de zile, grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei" a participat la o acțiune în afara granițelor județului Suceava. Neparticiparea acestuia la mai multe festivaluri a fost cauzată, în primul rând, de perioada pandemiei prin care a trecut omenirea, când era interzisă desfășurarea acțiunilor culturale cu public. Totuși au venit și vremuri bune, activitățile propuse în calendar de către UUR fiind reluate, iar pentru noi, ucrainenii care iubim cântecul strămoșesc, este o binecuvântare.

Poporul ucrainean are o zestre tradițională foarte bogată și se bucură de obiceiurile rămase din moși-strămoși. La un astfel de obicei, intitulat „Mira la huțuli", a fost invitat și grupul „Vocile Negostinei", desfășurat în localitatea Bistra, județul Maramureș, în ziua de 15 mai a.c., acolo unde sunt ucraineni, mai ales cei de la munte, huțuli.

Acest obicei pastoral de primăvară la ucraineni este unul păstrat din timpuri vechi, atunci când crescătorii de oi puneau mira sau măsura pentru laptele obținut de la fiecare oaie, pentru a ști câtă brânză îi revine fiecăruia în parte. Unele oi sunt bune de lapte și dau o cantitate mai mare, iar de la altele se obține mai puțin, după cum au fost hrănite toată iarna, astfel fiecare proprietar de oi află cât caș va primi de la stână. Acest obicei a fost cândva și aici, la noi în Bucovina, el păstrându-se doar la munte, dar, la șes, dispăruse. În Negostina, de exemplu, cândva, aproape fiecare gospodărie creștea animale domestice: vaci, oi, capre, porci, păsări de curte, dar, acum, vezi mai rar asemenea preocupări. Din primăvară până în toamnă, oile erau date la stână, unde era un cioban cu câteva ajutoare, având grijă de ele. Îmi amintesc că și la noi se organiza mira sau măsurarea laptelui de oaie. Era stabilită o dată din calendar, când se adunau la stână proprietarii de oi și fiecare mulgea laptele pentru a fi dat la miră sau măsură, aceștia aflând chiar în acel moment cantitatea de caș pe care urmează să o primească pe durata verii. Unii aveau mai multe oi, alții mai puține, dar toți erau mulțumiți de împărțeala produsului. În ziua când primea cașul, proprietarul oilor trebuia să ducă mâncare la ciobani, dacă avea mai multe oi, atunci ducea mâncare câteva zile la rând, și, în schimb, primea caș proaspăt, din care făcea brânză pentru iarnă sau puneau felii de caș în zerul rămas de la fierberea urdei, un alt produs obținut din laptele de oaie după ce acesta a fost închegat.

Acum, în zilele noastre, nu se mai practică acest frumos obicei, oamenii s-au privatizat și încheie contracte cu diferiți parteneri, care, prin felurite metode moderne, obțin produse ce vor fi distribuite prin magazine.

Grupul vocal ucrainean „Vocile Negostinei" a fost invitat la acțiunea culturală ce amintește de acest obicei străbun și, care, se pare că în Maramureș, în zona de munte, la ucrainenii huțuli, se mai păstrează. Tocmai cu acest prilej, la Bistra, s-a desfășurat un festival inedit, unde au evoluat mai multe formații artistice ucrainene, interpretând cele mai frumoase cântece în limba maternă. Pe o scenă amenajată în aer liber, s-au prezentat și cei din Negostina, atât grupul vocal, cât și dansatorii.

Ceea ce este bun și frumos nu trebuie uitat, iar ucrainenii sunt foarte bogați în ceea ce privește moștenirea păstrată din străbuni. Cu această ocazie, în drumul spre frumoasele meleaguri maramureșene, au fost vizitate și unele mănăstiri: renumita mănăstire de la Bârsana și cea de la Prislop, situată în trecătoarea care face legătura dintre cele două județe, Suceava și Maramureș. Zilele frumoase și de neuitat au înseninat chipurile celor care s-au deplasat spre minunatele meleaguri maramureșene.

Felicia GRIGORAȘ

HATMANUL IVAN MAZEPA – prin cuvânt şi prin faptă pentru independenţa Ucrainei

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în parteneriat cu Specializarea Limba şi literatura ucraineană din cadrul Facultăţii de Litere a UBB au organizat, la data de 28 mai a.c., manifestarea cultural-ştiinţifică „335 de ani de la alegerea ca hatman al Ucrainei a lui Ivan Mazepa”.

În debutul acţiunii, a fost ţinut un moment de reculegere în cinstea celor care s-au jertfit pentru apărarea independenţei Ucrainei. A urmat comunicarea ştiinţifică «Гетьман Іван Мазепа – і словом, і ділом за незалежність України» („Hatmanul Ivan Mazepa – prin cuvânt şi prin faptă pentru independenţa Ucrainei”), prezentată de către subsemnatul, în care au fost relevate aspecte din viaţa şi activitatea politico-militară a acestei personalităţi istorice, care a jucat un rol deosebit de important în renaşterea Hatmanatului Ucrainei, în special a Kievului, centrul spiritual şi cultural al acestuia, precum şi în revigorarea vieţii social-religioase a Ucrainei.

Educaţia solidă a lui Ivan Mazepa i-a favorizat pătrunderea în anturajul regelui Poloniei Jan Kazimir al II-lea, devenind unul dintre pajii acestuia. Beneficiind de călătoriile în străinătate, în scop educaţional, oferite de însuşi regele, Mazepa vizitează Germania, Franţa, Italia, posibil Austria, ca parte a misiunii diplomatice a cazacilor, fapt care-l introduce, treptat, în viaţa politică a Rzeczpospolitei.

Între anii 1662-1669, regele îi încredinţează câteva misiuni diplomatice în Ucraina, Imperiul Otoman, Moscovia. Aproximativ, la începutul anului 1669, I. Mazepa s-a întors acasă, în Ucraina. După moartea tatălui său, acesta a moştenit rangul de înalt funcţionar al Cernihivului. La sfârşitul anului 1669, a intrat în serviciul hatmanului Petro Doroşenko, ceea ce a reprezentat un „punct de cotitură” în viaţa şi opera viitorului hatman, care de atunci s-a dedicat în întregime politicii statului ucrainean.

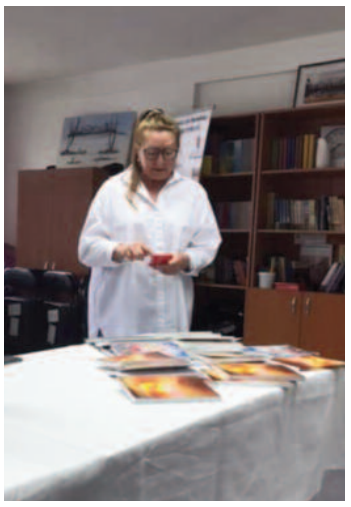

În anul 1687, Ivan Mazepa devine hatman al Ucrainei de pe malul stâng al Niprului. La acel moment, avea 50 de ani şi o extraordinară experienţă politică şi de viaţă. Cavaler al Ordinelor „Andrei Pervozvannyi” (1700) şi „Vulturul Alb” (1705), Mazepa a sprijinit multă vreme Imperiul Moscovit în Războiul de Nord cu Regatul Suedez, dar, în 1708, s-a alăturat suedezilor.

După înfrângerea de la Poltava (17 iunie 1709), a fost nevoit să se mute în Principatul Moldovei, unde a murit la 21 septembrie 1709, potrivit altor surse, în noaptea de 21 spre 22 septembrie, în satul Varniţa, situat la nord de oraşul Bender, Republica Moldova. Ulterior, a fost reînhumat la Galaţi (azi, în România), unde se află bustul său. După doi ani, jefuitorii otomani au distrus mormântul acestuia. Mai târziu, cazacii au reînhumat trupul hatmanului.

Dar Ivan Mazepa nu a fost doar un remarcabil om de stat, ci a acordat o atenţie sporită educaţiei şi religiei. Trebuie menţionat faptul că în timpul lui Ivan Mazepa, a început în Ucraina aşa-numita „renaştere culturală”, care a cuprins nu doar arta şi arhitectura, ci şi filosofia, literatura, teologia şi ştiinţa. De menţionat faptul că în acea perioadă apăruse o nouă tendinţă în arta ucraineană – barocul ucrainean, care a fost numit şi mazepian.

Intervenţia oaspetelui nostru din Ucraina, domnul Volodymyr, l-a avut în prim-plan pe Mazepa-omul, relevat în poemul „Mazepa” al scriitorului ucrainean Volodymyr Sosiura. Cei prezenţi au avut prilejul nu doar să se cufunde în universul liric sosiurian, ci şi să afle detalii interesante într-o manieră artistică deosebită.

Următorul moment l-a reprezentat prezentarea de carte: de data aceasta, lector dr. Mihaela Herbil a vorbit despre fizicianul-poet Ivan Ardelean, fondatorul Filialei Cluj a UUR şi primul ei preşedinte, prezentând două volume de poezie ale regretatului om de ştiinţă şi cultură: «Іржаві сліди», („Urme ruginite”) (2006) şi «Симфонія душі» („Simfonia sufletului”) (2017).

Cărţile au fost oferite participanţilor alături de reviste şi ziare editate de UUR. Discuţiile pe teme istorice şi literar-culturale au continuat şi după aceste două momente, într-un cadru informal, angrenându-i pe toţi cei prezenţi într-un dialog al experienţelor, cunoştinţelor, opiniilor etc. Şi de data aceasta, membrilor filialei li s-au alăturat oaspeţi din Ucraina, care aşteaptă cu nerăbdare fiecare acţiune a organizaţiei noastre, studenţi, precum şi simpatizanţi ai limbii şi culturii ucrainene.

Ioan HERBIL,
preşedintele Filialei Cluj a UUR

Şevcenko, din nou, la Rogojeşti

„Luptaţi şi veţi învinge! Dumnezeu vă ajută!“ – este îndemnul lui Şevcenko pentru cei lipsiţi de libertate, dreptate, adevăr.

Ar fi fost neobişnuit să nu-l sărbătorim pe geniul poeziei ucrainene. Au fost diferite piedici nedorite de toată lumea, am trecut peste ele şi iată, în zi de mare sărbătoare ortodoxă – Sfinţii Împăraţi Constantin şi mama sa Elena, l-am sărbătorit pe Taras. H. Şevcenko. Vremea era perfectă aici, în N-E României. Soarele, ca o floare de păpădie, ne privea printr-o perdea diafană de nori maronii, iar zefirul adia din când în când, mângâind florile şi obrajii oamenilor. Doar un vânticel nordic a început să se agite printre flori, printre crengile copacilor şi prin podoabele blonde, şatene, negre ale fetelor.

Ne-am adunat într-o sală mare şi frumoasă. A venit multă lume: copii, tineri, cei mai în vârstă, onorând invitaţia unor personalităţi, elevi şi tineri artişti amatori din Ucraina şi din România. Domnul Victor Semciuc, preşedintele Filialei Botoşani a UUR, a deschis acest frumos eveniment, mulţumind invitaţilor pentru prezenţă, artiştilor amatori din ambele ţări şi celor aflaţi în sală. După cuvântul de deschidere, s-au intonat imnurile celor două ţări vecine. Apoi, a dat cuvântul subsemnatei, care a vorbit despre viaţa şi opera lui Taras Şevcenko, despre poezia „Testamentul” şi despre suferinţele sale, începând cu frageda copilărie şi până la trecerea acestuia în nefiinţă, aducerea lui în iubita sa Ucraina, înmormântarea la Kaniv, pe dealul de pe care se vede Niprul: „Când voi muri să mă-ngropaţi pe o movilă, din întinsele stepe ale iubitei mele Ucraina... / Şi să nu uitaţi a mă omeni cu un cuvânt bun în şoaptă spus”.

În amintirea lui Şevcenko, a evoluat formaţia de dansuri „Vesna” din Rogojeşti, cu o suită de dansuri ucrainene. Au dansat foarte frumos, îmbrăcaţi fiind în superbe costume populare ucrainene. O doamnă din Dorohoi a crezut că e un ansamblu de artişti consacraţi din Cernăuţi. Elevele din Cândeşti au interpretat solo şi în duet cântece ucrainene. Una dintre ele a interpretat un cântec de jale, dedicat invitaţilor din Ucraina, iar mai mulţi copii au recitat poezii ale lui Şevcenko.

După evoluţia localnicilor, domnul Victor Semciuc i-a invitat pe scenă pe artiştii amatori din Ucraina. Astfel, grupul vocal „Vyşyvanka” din Vovcineţ, regiunea Cernăuţi, a interpretat pe trei voci melodii potrivite stării de război de pe teritoriul Ucrainei, iar o fată din grup a citit versuri triste, dedicate eroilor căzuţi pe front, stârnind lacrimi tuturor. Au mai evoluat şi doi frăţiori din oraşul Suceava. Formaţia de dansuri din Rogojeşti şi-a început programul artistic prezentând steagurile celor două ţări, pe fondul unei melodii.

Au onorat invitaţia la acest eveniment dna inspector general Ada Alexandrina Macovei, care, în cuvântul domniei sale, şi-a exprimat regretele pentru eroii ucraineni, cărora acest război nedorit de nimeni le-a curmat viaţa, exprimându-şi, totodată, speranţa că războiul se va termina curând, dar şi bucuria că a cunoscut oameni deosebiţi din Ucraina şi dorinţa de a se întâlni cu ei mai des. Domnul inspector Bogdan Turuciuc şi doamna directoare a Şcolii Gimnaziale „Maria Enescu Cosmovici” din Mihăileşti, Lăcrămioara Simona Fercalo, în cuvântul lor, şi-au exprimat sentimentele reciproce cu ucrainenii de dincolo de frontieră, bucuria de a-i cunoaşte, speranţa de mai bine.

Au fost prezenţi şi elevii care fac parte din fanfara „Florile Bucovinei”, aceştia interpretând mai multe melodii şi acompaniind pe solistele deja cunoscute în zonă. Prezent la eveniment, domnul prof. dr. Vasile Adăscăliţei a vorbit despre Şevcenko şi Eminescu.

Acţiunea s-a încheiat într-o atmosferă plăcută, plină de sentimente reciproce şi cu speranţa că pacea va reveni în Ucraina, iar binele va domni pe întregul pământ.

Olimpia IVANICIUC

CONCURS DE POEZIE UCRAINEANĂ, LA RONA DE SUS

– Etapa judeţeană –

La data de 7 mai 2022, a avut loc, în comuna Rona de Sus din judeţul Maramureş, cea de-a XXIII-a ediţie a concursului de poezie ucraineană, etapa judeţeană, organizată de Filiala Maramureş a Uniunii Ucrainenilor din România. La această acţiune, au participat elevii care studiază limba ucraineană, începând cu cei din clasele pregătitoare şi terminând cu elevii din liceu.

Evoluţia acestora a constat în recitarea cu intonaţie, dicţie şi rostirea cât mai expresivă a poeziilor pregătite, iar elevii claselor IV – XII au avut de citit şi un text la prima vedere, pentru a stabili nivelul de cunoaştere a limbii ucrainene.

Participanţii la concurs au reprezentat cu mândrie localităţile lor natale. Au venit curajoşi şi plini de viaţă de pretitutindeni: Bistra, Poienile de sub Munte, Valea Vişeului, Crăciuneşti, Remeţi, Repedea, Lunca la Tisa, Ruscova, Crasna Vişeului şi Rona de Sus.

Juriul concursului a fost format din: Loredana Luşcan, directorul Şcolii Gimnaziale din Rona de Sus, Ana Boiciuc, învăţătoare a Şcolii Gimnaziale din Rona de Sus, Pasenciuc Vasile, prim-vicepreşedinte a UUR şi preşedintele Organizaţiei locale Remeţi, şi Mariciuc Pintea, membru al Consiliului UUR şi preşedintele Organizaţiei locale Ruscova.

După finalizarea concursului, înainte de a fi premiaţi, copiii au format o coloană şi s-au deplasat, alături de coordonatorii lor, la Monumentul dedicat soldaţilor căzuţi pe frontul de luptă din cel de-al Doilea Război Mondial. Părintele Gheorghe Cinar a oficiat o slujbă în memoria acestora, dar nu înainte ca domnul preşedinte, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, să declare, în câteva cuvinte, recunoştinţa pe care o poartă poporului ucrainean.

Coroanele au fost depuse cu emoţie de către copilaşii participanţi, înţelegând astfel şi mai mult sacrificiul şi jertfa înaintaşilor noştri.

Cei mai buni şi descurcăreţi învăţăcei au primit premiile I, II şi III, însă toţi cei prezenţi au primit diplome de participare, pentru a-i încuraja şi stimula pe viitor.

Premiul I:

Coteţ Sara (clasa pregătitoare); Kvaşciuc Nicolae (clasa I); Iavorovschi Andreea (clasa a II-a); Dzeric Alexandra (clasa a II-a); Lauruc Valentin (clasa a III-a); Moisiuc Anastasia (clasa a III-a); Dobroţchi Marusia (clasa a IV-a); Pituleac Mariana (clasa a V-a); Dubei Delia (clasa a V-a); Colopelnic Simina (clasa a VI-a); Curac Daria (clasa a VII-a); Bohar Ionela (clasa a VIII-a); Boiciuc Lucas (clasa a IX-a); Manuliac Casian (clasa a X-a); Firişceac Tania (clasa a XI-a); Litvak Cristina (clasa a XII-a).

Premiul II:

Semeniuc Dragoş (clasa pregătitoare); Benzar Timeea (clasa I); Cosovan Sorina (clasa I); Bilaniuc Tomas (clasa I); Masznicsa Sarah (clasa a II-a); Prodaniuc Sofia (clasa a II-a); Mureşan

Ianis (clasa a II-a); Timşac Damaris (clasa a III-a); Brumar Alesia (clasa a III-a); Şiman Balint (clasa a IV-a); Copoşciuc Alesia (clasa a IV-a); Matyiciuc Delia (clasa a V-a); Covaci Cristian (clasa a V-a); Ţifrac Alexandru (clasa a VI-a); Frasin Ruxandra (clasa a VII-a); Traista Elvira (clasa a VIII-a); Lontea Larisa (clasa a IX-a); Nistor Mihaela (clasa a X-a); Danco Mihaela (clasa a XI-a).

Premul III:

Sauciuc Elisabeta (clasa pregătitoare); Manzic Tiana (clasa pregătitoare); Recală Jonatan (clasa I); Bocicorec Lucian (clasa I); Recalo Paul (clasa a II-a); Boiciuc Mihai (clasa a II-a); Martin Petru (clasa a II-a); Dumnici Erika (clasa a III-a); Miculaiciuc Rahela (clasa a IV-a); Lemac Daria (clasa a IV-a); Labici Alexandra (clasa a V-a); Iurcuţ Florica (clasa a VI-a); Dubovici Leticia (clasa a VII-a); Boiciuc Sabrina (clasa a VII-a); Şofineţ Daria (clasa a VIII-a): Clemcovici Iasmina (clasa a IX-a).

Menţiuni:

Bilici Maria (clasa pregătitoare); Cut Ştefania (clasa pregătitoare); Turuş Sofia (clasa pregătitoare); Boico Alesia (clasa I); Bumbar Natalia (clasa a II-a); Dobroţchi Teodora (clasa a III-a); Pistere Lavinia (clasa a IV-a); Miculaiciuc Maria (clasa a V-a); Maioş Ionela (clasa a VI-a); Rusnac Anamaria (clasa a VII-a); Lupşac Andreea (clasa a VIII-a).

Este încurajator faptul că în comunităţile ucrainene din Maramureş se organizează astfel de concursuri literare, menite să genereze spiritul de competiţie între copii. În acest context, elevii, îndrumaţi de cadrele didactice, au luat contact atât cu marii clasici ai literaturii ucrainene, cât şi cu poeţii contemporani.

Sunt de apreciat eforturile depuse de şcolarii de toate vârstele, care au memorat texte lungi, au improvizat mişcare scenică şi au încercat să îşi ascundă emoţiile, pentru a impresiona juriul.

Toate aceste manifestări literar-culturale sunt certitudinea faptului că există interes pentru limba, cultura şi literatura ucraineană.

Mara RUS

Parteneriat educaţional între Filiala Arad a UUR şi Şcoala Gimnazială Târnova

Colaborarea dintre Filiala Arad a Uniunii Ucrainenilor din România şi Şcoala Gimnazială Târnova este una deosebit de fructuoasă, fapt care reiese atât din multitudinea de activităţi educative comune, cât şi din realitatea că tot mai mulţi copii de etnie ucraineană din şcoală – printre care şi români – doresc să participe la orele de limba ucraineană.

Drept urmare, am organizat, în parteneriat cu şcoala menţionată, la data de 14 mai 2022, activitatea intitulată „Tabăra interetnică – Muzeul Satului din Sibiu”, ocazie cu care un grup de 100 de copii ucraineni şi români de la şcolile din localităţile Dud, Târnova, Chier, Tauţ şi Arăneag au avut bucuria să viziteze Complexul Naţional Muzeal ASTRA Sibiu, una dintre cele mai importante instituţii etnomuzeale din România. Copiii au fost însoţiţi de doamna Sorina Paşca, directorul Şcolii Gimnaziale Târnova, şi de câteva cadre didactice, alături de preşedintele Filialei UUR Arad, domnul Gavrilă Miculaiciuc.

Cei 100 de copii nerăbdători s-au adunat dis-de-dimineaţă în faţa sediului Uniunii Ucrainenilor din Târnova, acolo unde cele două autocare puse la dispoziţie de UUR îi aşteptau. Drumul spre Sibiu, deşi lung, nu a fost deloc greu, deoarece copiii s-au distrat, au cântat, au povestit, au admirat peisajele oferite de traseu, totodată, aflând informaţii despre unele obiective pe care le-au văzut. Toţi participanţii au servit masa, asigurată tot prin grija UUR, la Miercurea Băi, o locaţie frumoasă, cu un restaurant în stil tradiţional şi cu gazde pe măsură, suficient de încăpător pentru numerosul grup.

Timpul a trecut repede şi, în cele din urmă, autocarele au ajuns la Muzeul ASTRA, situat la 4 km faţă de municipiul Sibiu, acolo unde copiilor li s-a deschis o poartă spre trecutul îndepărtat al strămoşilor noştri, având posibilitatea de a vedea cum trăiau şi munceau aceştia. Fiecare

casă, fiecare atelier sau biserică ori moară de apă spunea o poveste. Fiecare locuşor emana linişte şi pace. Copiii au fost curioşi să afle cât mai multe despre exponatele acestuia, iar un moment inedit l-a reprezentat un spectacol de muzică populară, care i-a încântat pe vizitatori.

Deşi obosiţi după cele patru ore în care au vizitat muzeul, cu toţii şi-au exprimat dorinţa de a face un popas şi în Piaţa Mare din Sibiu, un loc încărcat de istorie şi, în acelaşi timp, o piaţă care poate concura, fără probleme, cu orice alt loc din Europa. În centrul vechi al oraşului, au traversat Podul Minciunilor, unii au urcat în Turnul Sfatului, de unde au admirat bijuteriile arhitecturale din jur, au urcat şi coborât vechile trepte care leagă centrul vechi de restul oraşului, pentru ca, la final, drept răsplată, să savureze un suc pe o terasă construită în stil modern.

În drumul nostru spre casă, am făcut încă un popas la Miercurea Băi, unde am servit cina, la fel de delicioasă ca şi prânzul de la venire şi cu gazda la fel de primitoare.

Cu foarte multe emoţii adunate şi multe experienţe noi trăite la intensitate, copiii au fost foarte încântaţi şi dornici de a povesti părinţilor şi prietenilor despre toate obiectivele turistice văzute.

Organizarea acestei activităţi a fost impecabilă, astfel că toţi s-au putut bucura de o experienţă de neuitat. Muzeul se află într-un peisaj de poveste şi reprezintă o veritabilă lecţie de istorie prin cele 300 de case, ateliere şi biserici, situate de-a lungul a 10 km de alei. Cu siguranţă, acestea reprezintă o părticică din istoria şi felul de viaţă al bunicilor şi al străbunicilor noştri.

Într-o lume stăpânită de tehnologie, simplitatea vieţii ţăranului şi natura generoasă din jur au reuşit să le demonstreze copiilor că, într-adevăr, „veşnicia s-a născut la sat”.

Suntem convinşi că Uniunea Ucrainenilor din România va sprijini şi de acum înainte astfel de evenimente.

Geanina BUTAR

Aştept Învierea Morţilor...

Aşteptarea este o stare a sufletului uman prin care acesta îşi exprimă dorința de a se împlini un eveniment sau un fapt, pentru ca omul să fie mai fericit. Aşteptarea este în strânsă legătură cu răbdarea. În redactarea recentă a Psalmilor, cuvântul vechi „am răbdat” a fost înlocuit cu „am aşteptat”: „Răbdând, am răbdat pe Domnul” a fost înlocuit cu „Aşteptând, am aşteptat pe Domnul” (Ps. 39, 1). De asemenea, la aceeaşi *aşteptare*, se referă Domnul în Matei 10, 22, zicând: „Cine va răbda până la sfârşit se va mântui”, adică cine *va aştepta şi va răbda tristeţea aşteptării*, acela se va mântui.

Toate marile destine biblice au fost marcate de aşteptare. Moise a aşteptat să scape din robia egipteană 40 de ani, călătorind prin pustiu şi sperând să ajungă pe pământul făgăduinței, Canaan. Avraam a aşteptat până la bătrânețe ca soția lui, Sarra, să-i nască un fiu. Iosif a aşteptat să se întoarcă în casa tatălui său, Iacov. Ioachim şi Ana au aşteptat până la adânci bătrâneți ca să se nască Sfânta Fecioară. Zaharia şi Elisabeta, de asemenea, au aşteptat o viață întreagă să se nască Înaintemergătorul şi Proorocul Domnului, Ioan. Toți oamenii din vechime, începând cu Adam, au aşteptat mii de ani să se nască Mântuitorul Hristos. Şi cred că exemplele ar putea continua. Aşteptarea este starea noastră permanentă, indiferent că aşteptăm ceva bun ori aşteptăm ceva rău, inimile ne sunt încercate de o oarecare tristețe, deoarece prevestirea răului este tristă prin natura sa, iar aşteptarea binelui pricinuieşte tristețe prin faptul că binele întârzie să apară.

Aşteptare este ca o ceață deasă care se aşterne peste lumea întreagă. Prin ea zboară păsările şi în ea adorm toate animalele sălbatice. Firele de iarbă şi florile câmpului aşteaptă ploaia şi soarele. Copilul aşteaptă ajutor de la părintele său, bătrânul aşteaptă o veste de la copiii săi, adânc în noapte, cineva aşteaptă să adoarmă. Oamenii din toate țările şi de toate vârstele îşi înecă visele în nemărginitele valuri ale aşteptării.

Fiecare lucru se cere a fi făcut la timpul său şi orice aşteptare trebuie să fie potrivită cu lungimea zilelor noastre, ca nu cumva, aşteptând prea mult, să obținem ceva, să ajungem a-l primi atunci când nu ne mai foloseşte şi nu ne produce

nicio bucurie. Solomon, în Cartea Pilde 13, 12, spune: „Aşteptarea prea îndelungată îmbolnăveşte inima, iar dorința împlinită este pom al vieții”. Dorințele care sunt bine rânduite ne scapă de iadul neîmplinirilor.

Dumnezeu Se află în aşteptare față de noi, oamenii. De la începutul lumii şi până astăzi, Dumnezeu aşteaptă întoarcerea noastră. Aşteptarea Lui este atât de lungă, cât este viața noastră, ca, mai apoi, să o ia de la început cu fiecare om născut în lume, iar şi iar.

Personal, am fost mereu într-o neîntreruptă aşteptare: aşteptam să treacă iarna, să vină vara, deoarece e vacanța mare, aşteptam să treacă noaptea, pentru a se face ziuă, aşteptam să-mi revăd prietenii, ca să ne jucăm, aşteptam să cresc, să termin şcoala, să fiu om mare şi să fac ce vreau... Am aşteptat să termin facultatea şi să devin preot, acum, aştept cu nerăbdare finalizarea construcției la noua biserică parohială, şi, iată că aşteptarea este într-o continuă prelungire şi schimbare, în funcție de timpurile şi locurile unde trăim şi ne desfăşurăm activitatea.

Aşa cum am amintit mai sus, aşteptările noastre sunt de multe feluri şi diferă de la om la om. Este însă o aşteptare comună, o ultimă aşteptare, pe care o cerem atunci când rostim Crezul: „Aştept Învierea morților şi viața veacului ce va să fie”. Dincolo de această aşteptare nu mai este niciuna. Aceasta este ultima şi cea mai importantă, căci însăşi trecerea timpului apasă cu tristețe asupra noastră, de unde cunoaştem că sufletul nu a fost făcut pentru timp şi aşteptare, ci pentru *viața veacului ce va să fie*.

pr. dr. Ioan IURCEA,
Ruscova

Biserică în derivă

Încă din prima zi a invaziei Rusiei în Ucraina, 24 februarie 2022, Î.P.S. Onufrie, Mitropolitul Bisericii Ortodoxe Ucrainene – Patriarhia Moscovei (B.O.U.-P.M.) a condamnat această agresiune, numind-o fratricid, şi i-a cerut lui V. Putin să oprească invazia Rusiei, respectând suveranitatea Ucrainei. Mai mult, i-a binecuvântat pe soldații ucraineni în dificila lor misiune de apărare a țării.

La data de 27 mai, la Kiev, s-a întrunit Sinodul B.O.U.-M.P., iar hotărârile luate în urma discuțiilor episcopatului au fost surprinzătoare[1]. Pe lângă condamnarea războiului, ca o încălcare a poruncii „Să nu ucizi!”, şi reînnoirea îndemnului la negocieri paşnice, Sinodul şi-a exprimat dezacordul față de poziția Patriarhului Kiril privitoare la războiul din Ucraina. Ba mai mult, s-a hotărât schimbarea şi completarea Statutului B.O.U.-M.P., în care să fie subliniată „independența şi autonomia deplină” a acestei Mitropolii a Patriarhiei Moscovei. În continuare, Sinodul şi-a exprimat intenția de a înființa noi parohii ucrainene, în străinătate, acolo unde se vor stabili cei mai mulți refugiați ucraineni. Membrii Sinodului critică Biserica Ortodoxă a Ucrainei – Patriarhia Constantinopolului (B.O.U.-P.C.), pentru preluarea forțată de parohii, dar speră la stabilirea unui dialog serios între cele două Biserici, în perspectiva înnoirii unității bisericeşti în Ucraina.

Aceste hotărâri au dat naştere unor discuții şi previziuni referitoare la modul în care va evolua respectiva situație. Însă toate aceste idei, dar mai ales textul (disponibil şi în limba română) trebuie analizat cu atenție. În primul rând, în comunicatul oficial, este evitat termenul bisericesc „autocefalie”, care ar sugera o rupere oficială de Patriarhia Moscovei, însă este precizat faptul că B.O.U.-P.M. îşi va pregăti singură Sfântul Mir (se sfinteşte, în fiecare an, în Joia Mare, de obicei în catedralele patriarhale). Dacă s-ar fi folosit termenul „autocefalie”, atunci am putea vorbi despre o rupere de facto de Patriarhia Moscovei, situație în care B.O.U.-P.M. s-ar afla într-o conjunctură canonică nefavorabilă, autocefalia ei nefiind recunoscută de către celelalte Biserici Ortodoxe.

Însă, în răspunsul la această situație, Patriarhia Moscovei, prin vocea Mitropolitului Ilarion de Volokolamsk, preşedintele Departamentului de Relații Externe al Patriarhiei Ruse, nu vede în aceste hotărâri o rupere de Biserica Ortodoxă Rusă. Dimpotrivă, Mitropolitul Ilarion afirmă că această situație este cauzată de „presiunea” uriaşă la care este supusă B.O.U.-P.M. din exterior („cercurile naționaliste” din Ucraina), iar Patriarhia Moscovei este alături de clerul şi de credincioşii din Ucraina[2].

Arhimandritul ucrainean Kiril Hovorun sugerează că Patriarhia Moscovei nu va vedea în acest gest o ieşire de sub jurisdicția sa, aşteptând ca apele să se calmeze, dar, în caz contrar, nu va putea decât să declare B.O.U.-P.M. schismatică[3].

Teologul şi jurnalistul rus Serghei Ceapnin afirmă că Mitropolitul Onufrie are mai multe variante la dispoziție, însă înclină să creadă că B.O.U.-P.M. va deveni o nouă Biserică Rusă din afara granițelor[4] (care a rupt legăturile cu Patriarhia Moscovei în 1920, fiind condusă de un Mitropolit cu sediul la New York şi, cu toate că a reluat legăturile cu Biserica Ortodoxă Rusă în 2007, are autonomie deplină). Întârzierea publicării Statutului B.O.U.-P.M. modificat şi folosirea unui limbaj nuanțat nu fac decât să indice spre un astfel de deznodământ.

Varianta unirii cu B.O.U.-P.C. nu este imposibilă, însă e nevoie de o perioadă îndelungată de discuții. Faptul că în comunicatul din data de 27 mai denumirea Bisericii Ortodoxe a Ucrainei (Patriarhia de Constantinopol) este pusă între ghilimele, arată că Mitropolitul Onufrie, alături de episcopatul său, nu iau în serios această structură eclezială. Exprimarea dorinței de a purta un dialog cu Biserica păstorită de către Mitropolitul Epifanie are în vedere, cred eu, năzuința de a nu pierde mai multe parohii. Din 2018 şi până la data de 24 februarie 2022, un număr de 568 de parohii au ieşit de sub jurisdicția Moscovei. De la începutul invaziei ruse şi până la 4 iunie, 397 de parohii au intrat sub jurisdicția Mitropolitului Epifanie, o medie de aproape 4 parohii pe zi! În acest context, Biserica cârmuită de Mitropolitul Onufrie este nevoită să poarte un dialog onest şi deschis cu Biserica de sub jurisdicția Constantinopolului.

Cu toate acestea, în ciuda eforturilor Mitropolitului Onufrie de a condamna invazia şi de face apel la dialog, refuzul Patriarhului Kiril de a condamna atrocitățile comise de Federația Rusă în Ucraina nu face decât să întărească modul în care ucrainenii de rând percep B.O.U.-P.M, anume ca o instituție a invadatorului. În fond, Patriarhia Moscovei este singura instituție rusă prezentă în aproape întreg spațiul fostei U.R.S.S.

pr. Marius N. LAURUC

---

[1]https://news.church.ua/2022/05/27/postanova-soboru-ukrajinskoji-pravoslavnoji-cerkvi-vid-27-travnya-2022-roku/

[2]http://www.patriarchia.ru/en/db/text/5932691.html

[3]https://parlonsorthodoxie.wordpress.com/2022/06/02/deux-visions-de-la-future-autocephalie-de-leglise-dukraine-le-pere-kirill-govoroun-et-serge-tchapnine/

[4]https://publicorthodoxy.org/2022/05/31/the-*orthodox-church-in-ukraine-war-and-another-autocephaly/#more-11403*

De ziua Înălţării Domnului

MORŢII VORBESC URMAŞILOR

Cu pas uşor săltat şi în sunet de trâmbiţe ideale (în surdină), dar în suflet cu evlavia zilelor de sărbătoare, şi azi, ca în mulţi alţi ani, în această împărăţie a păcii (cimitirul), ca să aducem prinos de dragoste şi proaspătă recunoştinţă celor care, în vuiet de sirene şi bătălie, n-au pregetat să-i fie ţării jertfe vii. Ei ne aşteaptă cu tot dorul... Ştiu că venim. Şi-au aprins luminiţe plăpânde în mâinile desfrunzite de podoaba vieţii şi încearcă să se menţină întru întâmpinarea noastră, purtători fiind ai unei molcome adieri, abia simţită.

„Ei n-au murit, ci dorm”. Să luăm bine seama! Acum survine momentul unor strângeri în braţe. Să ne plecăm auzul şi doar să ascultăm: se-aud glasurile lor întretăiate de bucuria revederii. Dar ia să şi privim, cu o acuitate vizual-sporită, prin frunzişul verdelui dintre crucile acestei cetăţi a păcii, ca să distingem clipirile lor blânde ca ale îngerilor, păstrând câte ceva din căldura vieţii pământeşti.

Nu demult, i-am văzut pe unii dintre ei, în clipa despărţirii, cu braţele încleştate pe arme ori pe granade, croindu-şi coridoare de înaintare voinicească printre duşmanii năvălitori. Sigur că îi regăsim ducându-şi „veacul” adevărului aievea resimţit, căci adevărul ăsta-i: în moarte, prieten sau duşman tot una e.

Îi cunoaştem prin acele glasuri de furtună şi tunete ieşite din piepturile lor. Momentan, aici, în această cetate, astăzi, şoaptele sufletelor lor nu înfioară nici barem exploziile galaxiilor pufilor de păpădie din hârjoana lor cu Puiul de Vânt. Aşa-i că-i drept? S-au schimbat... Ni-i amintim cu fulgere în ochi; şi-acum privirea le pare cam stinsă, cu pleoapele şi genele aplecate în semn de camuflaj.

Dar cu noi ce credeţi că se va întâmpla în aceste momente? Fiorul revederii cu ei va mai topi oare sufletele în lăuntrice retorte, aşa cum au fost în clipele când ne-am despărţit de ei?

Apoi, florile; florile, desigur – ah, florile!... Le-am adus cu noi, dar ele parcă nu-s la fel cu cele presărate de Mama-Natură peste peisajele din trecutele drumuri spre munte ori spre mare. În acelaşi timp, florile vieţilor noastre se răresc din an în an, în drumul nostru.

Mai primim câte un bonus dat de sfântul dor al revederii, dacă păstrăm simţul realităţii, prevestitor ca moda timpului, asemănat uneori cu o vizită de curtoazie, de datorie de care e musai – în fine – să ne achităm cât mai degrabă.

Ei sunt ca nişte filozofi taciturni, ei ştiu toate acestea mai bine decât noi. Ne privesc adânc în ochi, ca de la suflet la suflet, ne cântăresc orice echivoc viclean, orice mişcare între ceea ce trebuie să fie clar ca lumina zilei – „da” să fie da şi „nu” să fie nu, cum ne povăţuieşte Bătrâna Carte a lumii, la fel cum a făcut-o atunci când ne-a pătruns adânc în suflete în clipa când ne-am despărţit de ei.

După primele cuvinte de regăsire, rostul întrevederii se deschide, limba se dezleagă, graiul prinde contur (interogativ) asupra copiilor slăbuţi şi plăpânzi, mulţi în leagăne de alinare, a acelora pitiţi sub adăposturi, ca şi asupra altora, aflaţi pe drumuri mocirloase, fugind precipitaţi dinaintea pârjolului ce potopeşte plaiurile desfrunzite de schije, sub prăpădul unui nedrept război.

Cuvântul lor, şoptit de glasul clorofilei la început, accede, suie încet, încet... Din cald, ispititor, devine întretăiat, din întrebător devine mustrător şi năvalnic după putinţă. Se mai domoleşte, din când în când, ca glasul urgiei care şi-a dorit să prefaţeze sugrumarea răsuflării calde a miracolului numit viaţă, în ziua cea din urmă.

Nimeni dintre cei dragi nu blestemă, căci din sufletele lor a zburat ura, topită în focul dragostei de neam şi de ţară. Nici nu ne mustră măcar..., ci dispreţuiesc mileniul în care trăim. E clar că avem o datorie de împlinit faţă de acest neam de mucenici, însemnată prin nume scrise cu sânge cald şi roşu, gâlgâind pe întreg pământul ucrainean. Trebuie să ne achităm făcând ca aceste virtuţi să continue, sporind în sufletele urmaşilor, care-i un mediu prielnic, de elecţie, în care glasul sângelui de neam vorbeşte mai adeverit, căci în copiii celor căzuţi la datorie regăsim aceeaşi plămadă sufletească. Îngrijind de ei vom face un bine dublu: cinstim jertfa şi amintirea celor duşi, răsădim caractere de mărinimoasă jertfire de care ţara noastră are şi poate să aibă încă nevoie. De se va repeta cândva ceasul unei apărări supreme, aceştia vor merge la hotar, împăcaţi în sufletele lor cu nădejdea tare că de vor muri – e un fel de a zice; nu există moarte (!) – cei de acasă nu vor duce decât greul sufletesc al despărţirii (al desprinderii) şi nicidecum lipsa dispreţuirii şi a iubirii. În faţa lor, fără şovăire, ca-n faţa unei voinţe ce nu-i a noastră, ci-i sfântă, ne plecăm la datorie, dar „nu ne întristăm ca aceia ce n-au nădejde”. Luptăm şi vom învinge, aşa cum zice sloganul şevcenkian, lăsat gaj neamului nostru, ca o dreaptă moştenire exemplară. Căci dacă moartea este hotarul vremelniciei noastre pământeşti, este, în acelaşi timp, arvuna veşniciei vieţuirii cereşti.

Iată o recapitulare, deloc pedantă, de consideraţii care se impun cugetelor noastre de creştini în numele dreptăţii dumnezeieşti. Pilda mândriei ucrainene, astfel, smerindu-se în faţa urmaşilor, va rămâne gaj, spre folosul umanismului şi al umanităţii universale, că printre cei de neamul nostru sunt unii care n-au fost în lupte dintre cei ce fug de moarte.

Nădăjduind că, în tot timpul revederii noastre cu morţii ce ne vorbesc, n-am fost singuri sau puţini, căci vai de cel care porneşte la drum fără tovarăş!... Tovărăşia ne-a fost cel ce-a spus: „Iată, Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacului”. Ce plăcută-i tovărăşia (cu Altul) în drumul vieţii!... Şi când tovarăş ţi-e însuşi Mântuitorul, drumul ţi-e un zbor prin viaţă, ca-n lumile de basm, frumos: o mulţumire deplină aici pe pământ, iar ţinta bună e vegheată, ca să putem spune, fiecare, cu Domnul: „Lucrul l-am sfârşit, pe care mi l-ai dat mie să-l fac” (Ioan 17, 4).

La antipod, orbiţi de gloria deşertăciunilor lumii acesteia, cotropitorii rămân, paradoxal, în ea, cad în şanţurile vieţii hapsâne, iar, din acest loc, lipsiţi de orizont, nu ajung să zărească Împărăţia Păcii, măcar cum a zărit Moise de departe belşugul dorit al Canaanului.

Mihai MATEICIUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@uur.ro

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210